

บทที่ 3

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ * ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในละครโทรทัศน์ในด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ค่านิยมและคุณธรรม และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 ภาพสะท้อนของวิถีชีวิตคนไทยเชื้อสายจีน
 - 3.1.1 ลักษณะครอบครัวและปัญหาในครอบครัว
 - 3.1.2 การประกอบอาชีพ
- 3.2 วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน
 - 3.2.1 ระบบความเชื่อ
 - 3.2.2 การอบรมเลี้ยงดูลูก
 - 3.2.3 ประเพณีและพิธีกรรม
- 3.3 ค่านิยมและคุณธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน
 - 3.3.1 ค่านิยมด้านอำนาจและเงินทอง
 - 3.3.2 คุณธรรมด้านซื่อสัตย์
 - 3.3.3 คุณธรรมด้านความกตัญญู
- 3.4 การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
 - 3.4.1 วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากวิถีชีวิตของบรรพบุรุษ
 - 3.4.2 วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงจากเดิม

3.1 ภาพสะท้อนของวิถีชีวิตคนไทยเชื้อสายจีน

คนไทยเชื้อสายจีนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์และแตกต่างกับกลุ่มคนอื่น ๆ ในสังคมไทย โดยสะท้อนผ่านละครโทรทัศน์ ได้แก่ ลักษณะครอบครัวและปัญหาในครอบครัว การประกอบอาชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

* ดูรายชื่อตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนในภาคผนวก ก.

3.1.1 ลักษณะครอบครัวและปัญหาในครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญของมนุษย์ ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันและสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวของคนในสังคมประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก เป็นครอบครัวเดี่ยว และอาจจะมีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนที่ปรากฏในละครโทรทัศน์มีลักษณะและปัญหาดังนี้

3.1.1.1 ลักษณะครอบครัว

ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนที่สะท้อนผ่านละครโทรทัศน์ มีลักษณะดังนี้

3.1.1.1.1 ครอบครัวใหญ่ตามบรรพบุรุษคนจีน

ละครโทรทัศน์นำเสนอสภาพชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นครอบครัวใหญ่ตามลักษณะของบรรพบุรุษจีนซึ่งมีคติที่สืบทอดกันมา โดยมีญาติพี่น้องอยู่ด้วยกันและถือว่าผู้ชายเป็นหลักของครอบครัว เป็นผู้สืบสกุลและสืบทอดฐานะของครอบครัวให้มั่นคง ดังนั้นคนไทยเชื้อสายจีนจึงมอบให้ลูกผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นใหญ่และมีอำนาจเหนือลูกผู้หญิง ดังเช่นเรื่องเสน่หานางจิวกับเรื่องมงกุฎดอกส้ม มีรายละเอียดดังนี้

ครอบครัวของยายมาลัยเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีลูกสาวสองคนคือลิลกับวิไล วิไลมีลูกชายชื่อชยติเป็นลูกชายคนเดียวของตระกูลภาสวรรษ จึงได้บริหารกิจการของครอบครัวในตำแหน่งประธานบริษัทและสืบตระกูล ส่วนวิไลมีลูกสาวคนหนึ่งชื่อกนกวิภา ทั้งหมดอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่

(เสน่หานางจิว : ตอนแรกที่แนะนำตัวละครและสภาพแวดล้อมของสังคม)

ละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นว่า การสร้างครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนในเรื่องเสน่หานางจิวมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ มีลูกหลานอาศัยรวมกันอยู่ในครอบครัวและยกย่องลูกผู้ชายให้เป็นผู้รับผิดชอบกิจการของครอบครัว

ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม ในการแนะนำตัวละครก็แสดงให้เห็นถึงเจ้าสัวเซงสื่อเกียงมีครอบครัวใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าสัวเซงสื่อเกียงสร้างครอบครัวใหญ่ มีภรรยาหลายคนเพื่อจะได้มีลูกหลานจำนวนมากๆ เจ้าสัวมีภรรยาสี่คน ภรรยาหลวงคือคุณนายที่หนึ่งชื่อว่าแม่ฮวย คุณนายที่สองชื่อเย็นหลัง ภรรยาลำดับต่อไปคือคุณนายที่สามชื่อว่าหม่อมแก้ว และคุณนายที่สี่ คำแก้ว คุณนายที่หนึ่งมีลูกชายคนหนึ่งชื่อก้องเกียรติเป็นลูกคนโตของเจ้าสัวเซงสื่อเกียง คุณนายที่สองมีลูกสาวสองคนชื่ออ้อหลงกับ อ้อฮวย คุณนายที่สามมีลูกชายคนเดียวชื่อบ๊วย (เกียรติกร)

(มงกุฎดอกส้ม : การแนะนำสภาวะตัวละคร)

ความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนเป็นครอบครัวใหญ่ มีภรรยาและลูกหลายคนและอยู่ในบ้านเดียวกัน โดยมีเจ้าสัวเซ่งสือเกียงเป็นหัวหน้าครอบครัว

สรุปว่า ละคร โทรทศน์สะทอนภาพว่า คนไทยเชื้อสายจีนที่มีฐานะร่ำรวยและเป็นคนรุ่นแรกมีครอบครัวตามแบบบรรพบุรุษ เป็นครอบครัวใหญ่ที่รวมสมาชิกในครอบครัวที่เป็นลูกหลาน และมักจะมีภรรยาหลายคน ดังเช่น เจ้าสัวเซ่งสือเกียง โดยนิยมมีลูกหลานเป็นผู้ชายเพื่อสืบทอดตระกูลของตัวเอง การสร้างครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นครอบครัวใหญ่ เรียกได้ว่าการสร้างครอบครัวที่มีลักษณะเป็นครอบครัวแบบขยาย

3.1.1.1.2 ครอบครัวเดี่ยวตามแบบครอบครัวคนไทย

คนไทยเชื้อสายจีนเกิดและเติบโตอยู่ในประเทศไทยจึงได้อิทธิพลจากวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทย และจะเปลี่ยนแนวความคิดที่แตกต่างจากบรรพบุรุษจากการสร้างครอบครัวแบบขยายเปลี่ยนมาเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีภรรยาคนเดียวและลูกสองถึงสามคน ครอบครัวจะมีขนาดเล็ก มีความอบอุ่นและมีความเป็นอยู่สุขสบาย แตกต่างจากคนไทยเชื้อสายจีนที่สร้างครอบครัวใหญ่ซึ่งพบว่าญาติพี่น้องมักเข้ามายุ่งเกี่ยว ทำให้คนในครอบครัวทะเลาะหรือกระทบกระทั่งกัน เป็นชีวิตที่วุ่นวาย อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมีทัศนคติว่าต้องมีลูกผู้ชายเพื่อสืบทอดวงศ์สกุล อย่างเช่นในเรื่องหงส์เหนือมังกรและเรื่องเสน่หานางจิว มีรายละเอียดดังนี้

ครอบครัวของตี้ซู่ซึ่งเป็นเจ้าพ่ออันดับที่หนึ่งมีภรรยาคนเดียวชื่อเหมยและมีลูกสองคนคือหลิวกับตี้เล็ก ครอบครัวของตี้ซาซึ่งเป็นเจ้าพ่ออันดับที่สองและเป็นน้องชายของตี้ซู่ ก็มีภรรยาคนเดียว มีลูกสองคนเป็นผู้ชายกับผู้หญิง ครอบครัวของป้าเสริฐซึ่งเป็นเจ้าพ่อฝ่ายตรงกันข้ามกับตี้ซู่ มีลูกผู้ชายคนเดียวชื่อปี้ตี แม้ว่าภรรยาตายไปแล้ว แต่ป้าเสริฐไม่ได้มีภรรยาใหม่

(หงส์เหนือมังกร : ตอนแนะนำสภาวะของตัวละครต่าง ๆ)

จะเห็นว่า ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนในเรื่องหงส์เหนือมังกรเป็นครอบครัวขนาดเล็กหรือครอบครัวเดี่ยวที่มีลักษณะคือ มีภรรยาคนเดียวและมีลูกสองถึงสามคน อีกประการหนึ่งจะเห็นได้ว่า ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนในเรื่องหงส์เหนือมังกร นิยมมีลูกผู้ชายเพื่อสืบตระกูล ดังเช่นตี้ซู่ ตีซา และป้าเสริฐ แต่ละคนก็มีลูกผู้ชายสืบตระกูล

ในเรื่องเสน่หานางจิวก็มีภาพสะท้อนของลักษณะที่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก ตัวอย่างดังนี้

ครอบครัวของอาเจียงที่เป็นหัวหน้าคณะจิวเหลียนฮัว เขาไม่มีลูกของตัวเอง แต่มีลูกบุญธรรมสองคนคือบ๊วกับเก็ง ที่เคยช่วยเจียงหนีจากการถูกโจรจับเรียกค่าไถ่ อาเจียงจึงเอามาเลี้ยงและอบรมสั่งสอนแบบคนจีน ลูกบุญธรรมทั้งสองจึงมีวิถีชีวิตตามแบบคนไทยเชื้อสายจีนและทำให้ครอบครัวอาเจียงมีการสืบทอดตระกูลได้ต่อไป

(เสน่หานางจิว : ตอนแนะนำสภาวะของตัวละคร)

สรุปว่าละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนที่อยู่เมืองไทยในรุ่นต่อ ๆ มาจะมีแนวคิดการมีครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงแตกต่างจากครอบครัวของบรรพบุรุษจีนที่นิยมสร้างครอบครัวใหญ่ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับลักษณะครอบครัวของคนไทยที่มีสามีมีภรรยาคนเดียวและมีลูกสองถึงสามคน เป็นครอบครัวขนาดเล็กที่อยู่ร่วมกันและมีความรักใคร่อบอุ่นระหว่างพ่อแม่และลูก

3.1.1.2 ปัญหาในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน

แม้ว่าการสร้างครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนจะเป็นแบบใด มีความเป็นอยู่ในฐานะใด หรือมีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันเป็นอย่างไรก็ตาม แต่ในครอบครัวก็มีความขัดแย้งเป็นปัญหาของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งละครโทรทัศน์ได้สะท้อนถึงปัญหาครอบครัวที่จำแนกเป็นปัญหาทางวัตถุ (Instrumental) และปัญหาทางอารมณ์ (Affective)

3.1.1.2.1 ปัญหาทางวัตถุ

ปัญหาทางวัตถุคือ ปัญหาที่เกิดมาจากการขัดแย้งในด้านทรัพย์สินและการมีอำนาจในครอบครัว ละครโทรทัศน์ได้สะท้อนความขัดแย้งทั้งสามเรื่อง ดังนี้

ที่ชู้งกับตีชาเป็นพี่น้องกัน แต่มีความขัดแย้งแย่งชิงอำนาจการเป็นเจ้าของ
ที่ชู้งจึงฆ่าตีชาเพราะเกรงว่าตีชาซึ่งไม่พอใจที่ที่ชู้งไม่ยอมแบ่งอำนาจให้ตีชาอาจจะ
ลอบทำร้ายตนได้

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ที่ชู้งพาอาหลิวไปบ้านตีชาเพื่อฆ่าตีชา)

ละครโทรทัศน์เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าจะเป็นพี่น้องกันอยู่ในครอบครัวเดียวกัน แต่เมื่อมีความขัดแย้งแย่งชิงอำนาจ ก็สามารถฆ่ากันได้

ต่อมาในครอบครัวของที่ชู้งมีปัญหาเรื่องลูกคือตีเล็กที่ต้องการได้อำนาจและสืบทอดตำแหน่งของที่ชู้ง แต่ที่ชู้งกลับยกตำแหน่งให้อาหลิว ตีเล็กโกรธแค้นพ่อมาก เมื่อตีแม่หล้างนมาแล้วก็ได้ระบายอารมณ์ความผิดหวังและคับแค้นใจกับรูปภพของพ่อ

ตีเล็ก “ทำไม ทำไมอาป้า อ้าวชั่วช้ามากแล้วยังไง ฮะ มีอะไรที่อ้าวทำไม่ได้
ทำไมลื้อต้องทำให้คนอื่นยกให้อ้าว ตั้งแต่เล็กจนโต มีครั้งไหนลื้อสั่งอ้าวแล้วอ้าว
ปฏิเสธ ฮะ ฮะ ตั้งแต่ลื้อมีลมหายใจจนจบชีวิตลง ไม่เคยมีครั้งไหนที่อ้าวไม่ชนะ
งานที่รับไปทำเลย แต่ลื้อไม่เคยเห็นคุณค่าของอ้าว ไม่เคยมีตีเล็กในสายตาตีชู้ง เวลา
ที่ลื้อมองอ้าว สายตาของลื้อมีแต่ความจงเกลียดจงชัง ที่อ้าวไม่เคยเข้าใจ ทำไมลื้อ
ขยะแขยงอ้าวถึงขนาดนั้น อาป้าเคยถามอ้าว มังกร จึงจอก เลือ อ้าวอยากเป็นอะไร
มากที่สุด รู้คำตอบไหม ความจริงอ้าวอยากเป็นอะไร อ้าวอยากเป็นลูกที่ลื้อรักอ้าว

มากที่สุด อยากให้ลือกอดอ้วเหมือนพ่อคนอื่นเขาทำ อยากให้ลือเห็นอ้วเป็นลูกมากกว่านี้”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตีเหล็กค้ำเหล้าจนเมา ไประบายอารมณ์ความคับแค้นใจกับรูปภาพของพ่อ)

จากเนื้อเรื่องข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แม้แต่ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนที่ได้เลือกให้ลูกชายเป็นผู้สืบทอดตำแหน่ง ทรัพย์สิน และอำนาจ แต่ก็เกิดปัญหาเพราะการสืบทอดตำแหน่ง ทรัพย์สิน และอำนาจโดยลูกชายได้เปลี่ยนไปเป็นการสืบทอดโดยลูกที่มีความสามารถดูแลรักษา ทรัพย์สินและอำนาจ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ชายเท่านั้น จึงเกิดปัญหาความขัดแย้งที่ลูกไม่สามารถเข้าใจ พ่อและเกลียดชังพ่อ

ในเรื่องเสน่หานางจิว ครอบครัวของยายมาลัยซึ่งที่มีลูกสาวสองคนคือ วลีลูกคนโตกับวลิย ลูกสาวเล็ก สองคนแก่งแย่งตำแหน่ง ทรัพย์สิน และอำนาจ จึงเกลียดชังกันระหว่างพี่น้องเป็นปัญหา ความขัดแย้งของพี่น้องในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน มีรายละเอียดดังนี้

วลี “มาทำไม”

วลิย “เฮ้เจ้ อ้วก็มาเยี่ยมนะสิ ทำไมพูดจาวงนี้แหละ”

วลี “อ้วไม่อยากจะเห็นหน้าลือออกไป”

วลิย “เจ้ อ้วปลื้มตัวไม่ได้จริง ๆ อ้วว่างก็มาเยี่ยมเลยนะ ใครจะไปรู้ล่ะว่าการรับตำแหน่งประธานบริษัทเนี่ยะ มันจะยุ่งตั้งแต่เข้าจรดเย็น เพิ่งปลื้มตัวไฉนแหละ”

วลี “แกนี่มันชั่ว เลี้ยงไม่เชื่อจริง ๆ”

วลิย “เจ้ อย่าทำหน้าที่เป็นคน โม โห โท โสอย่างนั้นสิ คราวนี้ถ้าเส้นเลือดฝอยในสมองมันแตกอีกเส้นแล้วละก็ ตายแน่ ๆ อ้ว ฉันคงไม่ไปฝังเง็กเซียนฮ่องเต้กับเจ้หรือกนะ”

วลี “อีน้องชั่ว”

วลิย “นี่ เจ้ อย่ามาด่าว่าฉัน ตบตีฉันอีกนะ ควรจะพูดกับฉันให้มันดี ๆ ด้วย และก็น้ำเสียงดี ๆ ด้วย ไม่อย่างนั้นจะก็ได้ไปอยู่ในห้องนอนผู้ป่วยอนาถาแน่”

วลี “ฉันยอมตายดีกว่าที่จะพี่น้องอกตัญญูอย่างลือ”

วลิย “ฉันจะบอกอีกอย่างหนึ่งนะ หยุคคำเล็กบุญคุณได้แล้ว ยอมรับเถอะว่าตัวเองมันตกลงมาจากบัลลังนางพญานาคแล้ว แล้วก็หมดสภาพแล้วด้วย ต่อไปนี่อีน้อง โง่ ๆ นี่แหละมันจะเป็นคนปกครองภาสวรรษ (ตระกูลภาสวรรษ) คนเดียว”

วลี “แกนี่มันชั่วจริง ๆ”

วิสัย “ช่วยมากนักรหรือ นี่ปากกาแล้วนี่ก็กระดาษ เช่นไบโอรุ่นทั้งหมดของเจ้าให้ฉันเดี๋ยวนี้ เรื่องมันจะได้จบง่าย ๆ พุดง่าย ๆ จะได้จบง่าย ๆ แล้วเรื่องคดีฉันจะ จัดการให้เอง เช่น ... คุณพยาบาลคะ เอามันส่งโรงพยาบาลบ้างเลยคะ มันบ้าไปแล้ว”

(เสน่ห์นางจิว : ตอนที่วิสัยไปเยี่ยมพี่สาวที่โรงพยาบาล)

การโต้เถียงของตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนดังกล่าว ชี้ให้เห็นได้ว่า มีการแข่งขันเพื่อให้มีอำนาจการบริหารบริษัทและได้ทรัพย์สินเงินทอง แม้จะเป็นพี่น้องแท้ ๆ ก็ยังมีปัญหาขัดแย้งเพราะต่างคนก็อยากแสวงหาอำนาจและเงินทองจนถึงหาทางกำจัดอีกฝ่ายหนึ่ง

สรุปว่า ปัญหาในครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทยเป็นปัญหาทางวัตถุ เกิดจากต้องการเอาทรัพย์สินเงินทองและอำนาจเป็นของตัวเอง บางครอบครัวเพื่อแย่งทรัพย์สินเงินทองและอำนาจอย่างรุนแรงจนถึงเกลียดชังฆ่ากัน ทำให้ครอบครัวเกิดปัญหาวุ่นวาย สะท้อนให้เห็นว่า จิตใจของมนุษย์ที่ละโมภอยากได้ทุกอย่างทุกอย่าง จึงทำให้คนอื่นเดือดร้อน เมื่อต้องการอำนาจเงินทองก็ทำร้ายต่อครอบครัว แม้ว่าจะต้องเอาชีวิตและทุกอย่างมาแลกก็ยอม ทำให้ครอบครัวแตกแยกไร้ความสุข

3.1.1.2.2 ปัญหาทางอารมณ์

ปัญหาทางอารมณ์เป็นปัญหาที่เกิดภายในจิตใจ เช่น ไม่พอใจ รังเกียจ การแข่งขันความรัก เป็นต้น เป็นภาพสะท้อนในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร เสน่ห์นางจิว และมงกุฎดอกส้ม ปัญหาในด้านอารมณ์ทำให้ครอบครัวเกิดความขัดแย้ง มีรายละเอียดดังนี้

ในครอบครัวตี้ซิ่ง ตี้ซิ่งรังเกียจเพราะหมกมุ่นและมีลูกชู้ตี้เล็ก ตี้ซิ่งจึงรังเกียจตี้เล็กเพราะไม่ใช่ลูกของเขา เป็นปัญหาทางอารมณ์ที่ทำให้ครอบครัวของเขาแตกแยก

ตี้ซิ่ง “อ้าวอยู่ในคุกเป็นปี ไม่เห็นลือตลอด แต่ลือบอกว่าลือท้อง ลือท้องกับใครท้องกับใคร”

เต็งลือ “อาซิ่ง อย่าอย่านะ”

ตี้ซิ่ง “อ้าวถามว่าลือท้องกับใคร นางแพศยา ลือบอกมา บอกมา”

เต็งลือ “อาซิ่ง อาซิ่ง ใจเย็น ๆ ก่อนนะ อย่างน้อย อีก็กำลังท้องอยู่นะ”

ตี้ซิ่ง “มันไม่ใช่ลูกอ้าว มันลูกสัตว์เดรัจฉาน ลือได้ยื่นไหมเสี่ย เอ๊ะ เด็กคนนี้นี่นี่คลอดเมื่อไร อ้าวจะบีบคอให้ตายคามือของอ้าวเอง ลือไปไหน อีดอกบอกมา”

เต็งลือ “อาซิ่งนั่งตรงนี้นะ อ้าวจะไปถามอี ลือไม่ต้องตามเข้าไป รออยู่ตรงนี้นะ เตียวอ้วมา”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่เต็งลือนึกถึงเรื่องที่เขามุ่งมั่นในอาหมย)

จะเห็นว่า ปัญหาในครอบครัวที่ตีชิ่งทะเลาะกับภรรยา โดยแสดงอารมณ์รังเกียจว่า ลูกที่อาหมยกำลังท้องอยู่เป็นลูกสัตว์เดรัจฉาน และด่าอาหมยว่าเป็นนางแพศยา อาหมยรู้สึกโกรธ จึงหนีไปอยู่ที่วัด ทำให้ครอบครัวแตกแยก

ในครอบครัวของเฮียจ๊ับที่เป็นลูกน้องคนหนึ่งของกลุ่มนักเลงตีชิ่ง เขาจะกินเหล้าทุกวัน เมื่อเมาแล้วก็ทะเลาะทุบตีภรรยา แต่ภรรยาของเขาไม่เคยคิดหนีไป เพราะรักและสงสารเขา ดังที่เธอพูดกับอาหลิว มีรายละเอียดดังนี้

จุงใช้ “คุณหนู อ๊วต้องขอโทษด้วยที่ทำให้คุณหนูต้องเคียดรื้อน”

อาหลิว “ไม่เป็นไรหรอก จุงใช้ เรื่องแค่นี้อย่าเก็บมาใส่ใจเลย”

จุงใช้ “ความจริงเนี่ย อ๊วกก็ใจร้อนเกินไป ไหน ๆ อ๊วกก็ทนตั้งนานแล้ว อ๊วกก็ทนต่อไปอีกสักหน่อยเนี่ย ถ้าหากไม่หุบปากบอกเลิกเนี่ย อาจ๊ับคงไม่เสียใจถึงขนาดนี้แหละ”

อาหลิว “อ๊วกก็ว่าลื้อทนมานานเกินไปแล้ว อาจ๊ับไม่เห็นต้องคิดแบบนี้เลย”

จุงใช้ “อาจ๊ับอ๊วกก็เป็นคนน่าสงสาร ถึงอ๊วกจะปากเสีย อารมณ์ร้ายเนี่ย แต่ว่าอ๊วกก็เข้าใจดีว่าลื้อ ๆ เนี่ย อ๊วกก็มีจิตใจบอบบาง นี่ถ้าไม่มีใครเนี่ย อ๊วกก็คงจะคว้างคว้างน่าดูเลย”

อาหลิว “จนบัดนี้ ลื้อยังเป็นห่วงผู้ชายคนอื่นอีกหรือ”

(หงส์หนือมังกร : ตอนที่เฮียจ๊ับกินเหล้าเมาทุบตีภรรยาจุงใช้ในบ้านอาหลิว)

จะเห็นว่า จุงใช้อยากเลิกกับอาจ๊ับ อาจ๊ับจึงอารมณ์ไม่ดี ไปกินเหล้าเมื่อเมาแล้วก็มาตีจุงใช้ ซึ่งทำให้ครอบครัวเขากับอาหลิวขัดแย้งกัน เป็นปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งจะทำให้ครอบครัวแตกแยกกันและยังมีผลกระทบไปถึงคนอื่น ๆ ด้วย

ในครอบครัวของยายมาลัย ตอนที่หลานชายชยุดิพายายไปคู่วิวที่ศาลเจ้าโดยไม่ได้บอกครอบครัว ทำให้คนทางบ้านตกใจว่ายายมาลัยหายไปไหน จึงแจ้งความกับตำรวจ เมื่อกลับบ้านมา วิลัยโกรธและด่าชยุดิ จนเกิดการทะเลาะกันในครอบครัว มีรายละเอียดดังนี้

วิลัย “ม่า ๆ เนี่ย ม่า ๆ ไปไหนมา ทำไมทำแบบอย่างนี้เนี่ย”

ยายมาลัย “อ๊วกก็ออกไปเกี่ยวกับอาติมาลี แล้วลื้อแจ้งให้ตำรวจมา จะทำอะไร”

วิลัย “เนี่ยอาติ พาอาม่าออกไปข้างนอกโดยที่ไม่บอกให้คนในบ้านรู้ ทำแบบนี้รู้ไหมคนในบ้านจะตกใจ”

ชยุดิ “เดี๋ยวก่อนนะ อ๊ววิลัย ผมแค่พาอาม่าไปคู่วิวที่ศาลเจ้าใกล้บ้านนี่เองไม่เห็นต้องตกใจถึงขนาดนี้เลย”

วิลัย “คู่วิว นี่ลื้อพาอาม่าคู่วิว ัจฉหรือ”

วิลัย “นี่ หุคได้แล้วนะ วิลัย แค่นี้ยังขยหน้าไม่พออีกหรือ”

- ตำรวจ “ตกลงเรื่องทั้งหมดเป็นความเข้าใจผิดนะครับ”
- วิไล “นี่ อาตารู้ใหม่ พาอาม่าไปอย่างนั้นไปได้อย่างไร รู้ว่าอาม่า อีไม่คอยสบายเป็นอยู่หลายโรค เป็นทั้งความดันโลหิตผิดปกติ พาไปสถานที่แบบนั้นคนเบียดเสียดเหยียดอัด ร้อยพ่อพันธุ่มแม่ คนหายใจออกกระจายเต็มหัวอยู่แล้ว ถ้าเกิดติดเชื้อโรครมา ใครจะเป็นคนรับผิดชอบไม่ทราบ”
- ยายมาลัย “แฮ้ รับผิดชอบ รับผิดชอบ อ้าวอ้าวจะตายเพราะลื้อเลย”
- วิไล “ม่า ทำไมพูดกับอ้าวอย่างนี้เนี่ยะ โอ๊ะ พูดอย่างนี้หมายถึงว่าอ้าวไม่มีความคิดเลยใช่ไหมหละ อ้าวทำอะไรก็ผิดไปหมดใช่ไหมหละ ม่า”
- วลี “ใช่ก็ลื้อผิดจริง ๆ หละ ลื้อมีหน้าที่ดูแลม่า แต่ก็ไม่รู้อาม่าหายไปไหน อะอะวุ่นวายทั้งบ้านหละ จะรู้ใหม่ว่ารีบกลับมาจากท่านอธิการบดี คุณกลับมาเจอเรื่องไร้สาระแบบเนี่ย ทุเรศจริง ๆ”
- ยายมาลัย “ไอ้พ้อแล้วนะ กลับมาแล้วก็แล้วกัน”
- วิไล “ใช่สิหลานชายคนเดียวพาม่าๆ ไปข้างนอก ทำอะไรก็ไม่ผิด เพราะว่ามันเป็นหลานชายคนเดียวของตระกูล ทำอะไรก็ข้ามหัวผู้ใหญ่เลย”
- ยายมาลัย “แล้วที่พวกลื้อพูดกัน ไปพูดกันมาข้ามหัวอ้าวอยู่นี้หละ ตกงใครจะเป็นแม่เป็นลูกกันฮะ เฮ้ออ้วงวุ่นนอน อ้าวจะไปได้หรือยัง”
- (เล่นหน้าจั่ว : ตอนที่ชยุติพายมายมาลัยกลับมาจากคู้งิ้ว)
- จะเห็นว่า ปัญหาของครอบครัวในด้านทางอารมณ์ ทำให้คนในครอบครัวทะเลาะกันและโกรธเกลียดกัน ครอบครัวจึงเกิดความวุ่นวาย และก็ทำให้คนในบ้านไม่สบายใจและพอใจกัน ในที่สุดก็คือการทะเลาะวิวาทและใช้คำพูดทำร้ายจิตใจกัน
- ในครอบครัวของเอนหลิงที่เป็นภรรยาที่สองของเจ้าสัว พ่อของเอนหลิงขายเอนหลิงให้นักการทูต เอนหลิงจึงเกลียดพ่อและญาติของเขา ดังคำพูดของเอนหลิงกับอาโก (ป้า) ของเธอ
- เอนหลิง “เดี๋ยว อ้าวหวังว่าต่อไปนี้ ลื้อไม่มีเรื่องจะติดต่อกันแล้ว”
- อาโก “อาหลิว อาเตี้ยลื้อตายไปแล้ว ลื้อไม่เสียใจอะไรหรือ”
- เอนหลิง “แล้วตอนนี้อายอ้าวที่สิงคโปร์เจ้านายอี อีเคยนึกเสียใจบ้างไหม โกเคยถามน้องชายบ้างไหมนะ”
- อาโก “ไม่เคย เพราะอ้าวรู้ใจอยู่แล้ว อีทำไปเพราะอะไร เพราะอีรักลื้อ อีถึงยกลื้อให้”
- เอนหลิง “ขายไม่ใช่ยกให้ ขายลูกเพราะรักลูกหรือ อ้าวไม่เคยได้ยิน”

อาโก “แล้วที่แม่คนไทยของลื้อนะ หนีไปแล้วทิ้งลื้อตั้งแต่ลื้อสี่ขวบ อย่างนี้เรียกว่ารักหรือเปล่า ฮะ ทีแบบนี้ทำไมลื้อไม่ไปพูดถึงบ้าง อาหิงที่ว่า อาเตี้ยของลื้อยกลื้อให้ท่านพูดไปเพราะรู้ว่าคุณหญิงรักเด็กผู้หญิง แล้วลื้ออยู่กับท่านพูดลื้อจะได้สบาย ลื้อก็ได้เรียนหนังสือ ได้ทำงานดี ๆ แล้วก็มีความสุข ๆ อาเตี้ยลื้อบอกอ้าวอย่างนั้นนะ แล้วตรงนี้ ลื้อก็มีความสุข ๆ แล้ว ฮะ”

เยนหิง “ไม่จริง ไม่จริง อีชายอ้าว อีชายอ้าว อีชายอ้าวเพื่อเอาเงิน อ้าวเห็นกับตา ถึงอ้าวจะแก้เจ็ดขวบ อ้าวก็รู้เรื่องแล้ว”

อาโก “เพราะอีจัน อีไม่มีสตางค์ ท่านพูดก็ให้เงินมาใช้ ไม่ได้ให้แบบซื้อลื้อนะ อาหิงลื้อไปถาม ไปหาแม่ลื้อดีกว่า ลื้อรู้เปล่าว่า อีหนีไปกับชู”

(มังกูคอกส้ม : ตอนอาโกมาพบที่ประตูหลังขอความช่วยเหลือจากเยนหิง)

จะเห็นได้ว่า ในครอบครัวของเยนหิง พ่อของเยนหิงยกเธอให้นักการทูต คิดว่าจะทำให้เยนหิงอยู่ดีกินดี แต่เยนหิงเข้าใจผิด จึงแสดงอารมณ์ที่เกลียดชังพ่อที่ไม่รักไม่เลี้ยงดูเธอ

ในครอบครัวเจ้าสัวเซงลื้อเกียงก็เช่นกัน เมื่อคำแก้วเข้ามาเป็นภรรยาคนที่สี่ของเซงลื้อเกียง ภรรยาทั้งสามคนพากันเกลียดคำแก้ว และแสดงอารมณ์ไม่ดีต่อเซงลื้อเกียงกับคำแก้ว ในเวลาที่คำแก้วปฏิบัติตามประเพณีจีนคือภรรยาที่ต้องมาเยี่ยมและคารวะแนะนำตัวกับภรรยาที่แต่งงานก่อน และภรรยาหลวงจะมีบทบาทสำคัญมากกว่าภรรยาลำดับรองลงมา ภรรยาผู้น้อยจึงต้องไปพบปะและคารวะภรรยาคนก่อน มีรายละเอียดดังนี้

คุณนายที่หนึ่ง

เม่งฮวย “ไอหย้า ตัวช่วยจริง ๆ ไม่ต้องยุ่ง”

เซงลื้อเกียง “ทำไมลื้อทำแบบนี้วะเม่งฮวย เฮ้ย อ้าวพาคำแก้วมาไหว้คารวะลื้อนะ
อาคำแก้ว ไหว้คุณนายใหญ่สิ”

เม่งฮวย “บาปกรรม แก่แล้วไม่เจียม (รู้) ตัว”

เซงลื้อเกียง “อ้าวไปก่อนละ ไป อาคำแก้ว”

เม่งฮวย “เสี่ย บอกว่าอ้าวดูแลกิจการที่บ้านนี้”

เซงลื้อเกียง “เออ”

เม่งฮวย “อาหงษ์ ลื้อเห็นไหม อีมาจากนางแพศยา นั่งปีศาจ”

เซงลื้อเกียง “ทีหลังลื้ออย่าทำแบบนี้อีก เดียวคนเห็นรู้ใหม่ เมื่อกี้คุณนายใหญ่พูดว่าอะไร”

คำแก้ว “คุณนายใหญ่ดูแลกิจการของบ้านนี้ค่ะ”

เซงลื้อเกียง “แล้วดีไหม ใครไม่ทำก็ไม่ต้องเหนื่อย ต่อไปคุณนายที่สอง”

คุณนายที่สอง

เอนหลิง “สวย สวยมากคะนาย นายตาแหลมจริงๆ เอ๊ะ ทำไมถึงแต่งชุดนักเรียนแบบนี้ล่ะ คุณนายที่สี่ของเจ้าสัวเซงสื่อเกียงมีเสื้อผ้าไหมจะ มาเอาของฉันได้นะ ผิวเนียนเนียน สวยจริง ๆ เลย เง็กไปหยิบจานเมล็ดคแตงโมมาเร็ว”

เง็ก “ฮะ ฮะ”

เอนหลิง “ตามสบายจะคำแก้ว”

เซงสื่อเกียง “คำแก้ว เราจะสอนให้จับเมล็ดคแตงโม ... เดี่ยวอ้าวต้องไปห้องเหม่แก้วต่อ”

เอนหลิง “นายคะ อยู่ประเดี๋ยวเถอะนะคะ”

เซงสื่อเกียง “ไม่มีเวลาแล้ว เย็นนี้มีงานเลี้ยง”

เอนหลิง “นะคะนาย”

เซงสื่อเกียง “เอ่ออาคำแก้ว ห้องคุณนายที่สามอยู่ชั้นเดียวกับห้องลื้อ ไปคารวะซะ”

คำแก้ว “ค่ะ”

คุณนายที่สาม

คำแก้ว “ฉันมาหาคุณนายที่สามค่ะ”

อาจู “คุณนายไม่สบาย ขอโทษด้วย”

เหม่แก้ว “อาจู มันไปแล้วไซ้ไหม”

อาจู “ไปแล้วค่ะ”

(มวงกุฏดอกส้ม : ตอนที่เซงสื่อเกียงพาคำแก้วคารวะภรรยาอื่นตามลำดับ)

จากเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า ภรรยาคนอื่นๆ ของเซงสื่อเกียงอีกจำคำแก้วที่สาวและสวยกว่าเธอ จึงแสดงอารมณ์ไม่ดีกับคำแก้ว แม้ว่าภรรยาคนที่สองเอนหลิงไม่ได้พูดต่อหน้าว่าคำแก้วและภรรยาที่สามไม่ยอมออกมาพบ ก็สะท้อนภาพปัญหาในครอบครัว โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีนที่มีปัญหาทางอารมณ์ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากมีภรรยาหลายคน จึงอิจฉากันและทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข

สรุปได้ว่า ปัญหาของครอบครัวในด้านอารมณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่เกิดมาจากความไม่เข้าใจกันหรือไม่พอใจจึงเกลียดชังกันโดยแสดงอารมณ์ที่เป็นการหาเรื่องซึ่งกันและกัน บางครั้งมีความขัดแย้งทะเลาะกันทุบตีกัน และจนถึงฆ่ากัน จึงทำให้คนในครอบครัวอยู่ด้วยกัน โดยไม่มีความสุข

จากข้อมูลข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่า ลักษณะของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนคือการสร้างครอบครัวแบบรวมที่มีภรรยาหลายๆ คนและมีลูกหลานมากมายตามบรรพบุรุษจีน แต่เมื่ออยู่เมืองไทยเป็นเวลานานได้อิทธิพลจากวัฒนธรรมไทยทำให้คนไทยเชื้อสายจีนนิยมสร้างครอบครัวแบบเดี่ยวที่มีภรรยาคนเดียวและลูกสองสามคน เพราะการมีภรรยาหลาย ๆ คน ทำให้ครอบครัว

วุ่นวายเกิดปัญหาโดยมาจากปัญหาทางวัตถุ (Instrumental) และปัญหาทางอารมณ์ (Affective) ซึ่งในด้านปัญหาทางวัตถุของคนไทยเชื้อสายจีนเกิดจากการแข่งขันอำนาจกับทรัพย์สิน ส่วนปัญหาทางอารมณ์คนไทยเชื้อสายจีนเกิดจากอิจฉา ไม่เข้าใจกัน และไม่ให้อภัยคนในครอบครัวที่เคยทำเรื่องผิดพลาด จึงทำให้สมาชิกครอบครัวทุกคนโกรธเกลียดกัน ไม่พอใจกัน และหาวิธีการแก้แค้นทำร้ายต่อกัน ทำให้ครอบครัวเดือดร้อนวุ่นวายจนถึงแตกแยก

3.1.2 การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ ปรากฏว่ามีการประกอบอาชีพสุจริตกับอาชีพทุจริต

3.1.2.1 อาชีพสุจริต

คนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มหนึ่งประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายโดยใช้ความเฉลียวฉลาด แรงงานและการมีความอดทน ขยันหมั่นเพียรของตัวเอง ได้แก่ อาชีพค้าขาย การแสดงงิ้ว และการรักษาพยาบาล ภาพที่สะท้อนในละครโทรทัศน์ มีรายละเอียดดังนี้

3.1.2.1.1 การค้าขาย

ในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกรแสดงภาพลุงขายส้มที่ตลาดและถูกนักเลงของป่าสริฐข่มเหงและเรียกเก็บเงินค่าที่ ดังนี้

ลูกค้า “ส้มหวานไหม”

ลุง “หวานครับ”

ลูกค้า “ชิมได้ไหมเนี่ย”

ลุง “ได้ ได้ ได้ครับ”

ลูกค้า “เอาสองโล”

ลุง “สองโลพอหรือ”

ลูกค้า “โลเท่าไร”

ลุง “โล ยี่สิบ”

ลูกค้า “เอาสองโล สองโลพอแล้วคะ ขอแถมหนึ่ง หวานจริง ๆ”

นักเลง “อาแป๊ะ ตกลงเอาอย่างไร”

ลุง “อ้าวจ่ายค่าที่ให้เค้าแก่ซาไปแล้ว ทำไมอ้าวต้องจ่ายให้พวกถืออีกล่ะ”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ลุงขายลูกส้มที่ตลาด)

จะเห็นว่า ลุงค้าขายผลไม้โดยใช้แรงงานของตัวเองอย่างสุจริต แม้ว่าลุงจะอายุมากแล้วแต่ยังทำงานค้าขายซึ่งแสดงให้เห็นถึงความขยันหมั่นเพียร

ตีชาค้าขายโดยจำหน่ายอาหาร เมื่อเขากลับบ้านก็พบว่ามียกกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนกำลังกินข้าวในบ้านเขา เขาได้กำชับให้ลูกน้องดูแลลูกค้าเป็นพิเศษ ดังนี้

ลูกค้า “เสี๊ยะเสี๊ยะ มา มา เจี๊ยะ เจี๊ยะ”

ตีชา “โตเชี๊ยะ (ขอบคุณ) อ้าวเจี๊ยะฮ้อ (เรียบริ่อย) แล่วนะ ลื้อตามสบายกันนะ อ้าวขอตัวก่อน วันนี้หละ หัวหมุนจริง ๆ ะ”

ลูกค้า “อ้าวไปหาฮ้อ (พีสะโก)”

ตีชา “ไอ้เหยียลื้ออย่าพูดแบบอย่างนี้ซิ แบบนั้นยังหัวหมุนรู้เปล่า ลื้อเจี๊ยะ ๆ ตามสบาย อ้าวขอตัวก่อนนะ เดียว ลื้อคูโต๊ะสี่ให้ดึ้นะ แยกพิเศษอ้วนนะ อาหารต้องให้อย่างดี น้ำชาคอยเติมตลอด แล้วก็ไม่ว่าก็ลงบัญชีอ้าว อย่าไปทวงเค็ดขาดนะ”

อาฟิง “ครับเกล้าแก่อ้าวไม่ลืมครับ”

ตีชา “เออดี”

(หลังเหนือมังกร : ตอนที่ตีชาประชุมเสร็จแล้ว ก็กลับบ้านพบลูกค้ากำลังกินข้าวในบ้านอาหาร)

จะเห็นว่า ตีชาที่เปิดร้านขายอาหาร เป็นการประกอบอาชีพค้าขายที่บริสุทธิ์ นอกจากการเป็นพ่อค้าธรรมดา ยังสะท้อนให้รู้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนยังขยันทำงานอีกด้วย

ในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่หานางจิว ตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนก็ทำการค้าขายที่สุจริต เช่นเดียวกับดังเช่นครอบครัวยามาลัยเปิดบริษัทขายสินค้าที่ตามกฎหมายและเมื่อชยุดิพาบัวหนีไปบ้านเกิดของบัวทำอาชีพขายโจ๊ก มีรายละเอียดดังนี้

บัว “ม่า (แม่) คุณละ เล่นใช้วิธีแบบนี้เราหนีได้พ้นไค้อย่างไคะ”

ชยุดิ “พ้นสิบัว ม่าไม่ใช่พระเจ้านะ บังคับทุกอย่างไม่ได้หรอก”

บัว “แต่ม่าคุณนะ มีทั้งเงินและอำนาจนะคะ”

ชยุดิ “ผมเชื่อนะบัวว่า ความรักของเราต้องเอาชนะทุกอย่างให้ได้”

บัว “จะมีรูปคุณละ ดิคอยู่ตัวอย่างนี้ แล้วคุณจะหางานได้หรือคะ”

ชยุดิ “เราน่าจะมีเงินก้อนหนึ่งที่เป็นการลงทุน”

บัว “นี่คะ ป้าใส่มือบัววันนั้นแหละ เราเอาไปขาย ทำทุนกันนะคะ”

ชยุดิ “ไม่เอาบัว คุณเก็บไว้เถอะ ของเธอเป็นของที่ป้าขอให้คุณมานะ”

บัว “แต่บัวว่าป้าให้บัว เพราะอยากให้เราทำทุนมากกว่า อยากให้เราสร้างเนื้อสร้างตัว มากกว่าอาติ”

ชยุดิ “ผมไม่เอาหรอก ผมเป็นหัวหน้าครอบครัว ผมต้องหาเงินเองสิ บัวเก็บไว้เถอะ”

บัว “ทำไมคุณพูดแบบนี้ ตอนนี้เราก็เหมือนคนคนเดียวกันแล้ว ทำไมต้องมีเงิน
บัวเงินคุณอีกล่ะ หรือว่าคุณไม่เห็นบัวเป็นภรรยาคุณ”

ชยติ “บัวผมไม่ได้ว่าเช่นนั้น”

บัว “ถ้าอย่างนั้นเราก็มาช่วยคิดดีกว่าเราจะทำอะไรดี บัวว่าน่าจะขายอะไร
สักอย่าง”

ชยติ “ของกินได้ไหมครับ เพราะว่าทุกคนต้องกิน”

...

ชยติ “บัว ผมว่าน่าจะเดี่ยวเดือนหน้า เราเปิดร้านโจ๊กดีกว่า...”

(เสนอหน้าจิว : ตอนที่ชยติกับบัวลงทุนค้าขายโจ๊กในตลาด)

ในตอนที่ชยติกลับบ้าน คิดจะทำการค้าขายที่ไม่ผิดกฎหมายและเป็นการค้าขายที่บริสุทธิ์
สุจริต มีประโยชน์ต่อสังคมและไม่ได้ทำร้ายต่อคนอื่นเพื่อแสวงหาเงินทองเลี้ยงตัวเอง ก็สะท้อน
ให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนขยันและอดทนมีความสามารถในการค้าขาย

ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม เชนสื่อเกียงเปิดบริษัทนำเข้าสิ่งของจากประเทศจีนและส่งไปขาย
ทั่วโลกเป็นอาชีพสุจริต มีรายละเอียดดังนี้

ก้องเกียรติ

“ตอนนี้เมืองไทยเริ่มเปิดค้าขายในเส้นทางกับเมืองจีนแล้ว
ตัวผมสนใจใบชาจีน ถ้าได้เนี่ย ผมคิดว่าตลาดใหญ่ทีเดียว
ในเมืองไทย คนจีนทุกคนเนี่ยอย่างไงต้องดื่ม”

ผู้บริหารบริษัทที่หนึ่ง “ดีครับ ผมเองก็คิดอยู่เหมือนกันนะครับ ถ้าอย่างนั้นผมจะ
ไปหอกการค้าจีน รู้สึกว่าจะมีเส้นทาง แค่ว่าเจ้าสัวจงคนหนึ่ง
ก็ได้หมด แกชอบสื่อข้อมูล”

ผู้บริหารบริษัทที่สอง “อืม ที่กระทรวงน่าจะมีข้อมูลละ อย่งใดฉันจะติดต่อคุณ”

ก้องเกียรติ

“จ้ะรับทวนนะครับ ที่ปรึกษาเรื่องแค่นี้ะครับ ขอบคุณ
มากนะครับ”

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่ก้องเกียรติประชุมเพื่อนำสินค้าเงินมาขายในประเทศไทย)

จะเห็นว่า บริษัทของเจ้าสัวเซงสื่อเกียงเป็นบริษัทที่ทำการค้าถูกต้องตามกฎหมาย
เป็นการค้าขายโดยสุจริต

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนที่นำเสนอในละครโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่มีความขยันหมั่นเพียร
ในการประกอบอาชีพ ทำการค้าขายถูกต้องตามกฎหมาย เป็นการประกอบอาชีพที่สุจริต

3.1.2.1.2 การแสดงจิว

การแสดงจิวเป็นศิลปะการแสดงดั้งเดิมของจีนนับแต่สมัยโบราณและสืบทอดเป็นอาชีพ
หนึ่งของคนไทยเชื้อสายจีน การแสดงจิวเป็นอาชีพสุจริตและเป็นวิถีชีวิตด้านความบันเทิง

ของคนจีนทั้งในราชสำนักจนถึงคนธรรมดาสามัญ แต่ปัจจุบัน ความนิยมดูจิวลดลงและยังถูกดูถูกเหยียดหยามว่าเป็นอาชีพต่ำต้อยล้าสมัย ดังในละครโทรทัศน์สะท้อนถึงอาชีพการแสดงจิว ดังนี้

ในเรื่องเสน่ห์นางจิว ตอนที่กนกวิภาขัดแย้งกับบัวอยากให้บัวอับอายเพื่อ ๆ ในมหาวิทยาลัยที่ไปแสดงจิว ดังนี้

กนกวิภา “บันเทิง บันเทิง เพื่อนครับ บันเทิง มานีนะครับ มาเร็ว นะคะ มานีคะ มา
นี่คะ มาอยู่ตรงนี่คะ บัว ยินดีกับคาราล่าสุดของมหาลัยหน่อยสิคะ
แนะนำให้รู้จักกับเด็วเดียนในคณะเหลียนฮัวคะ เด็วเดียนคืออะไร
คะ แสดงว่าทุกคนยังไม่รู้คะ วันนี้คะ บัว บัวเป็นนางเอกจิว นะคะ อยู่
คณะเหลียนฮัวชื่อเด็วเดียน เขารับเล่นจิวต่างๆ นะคะ ไหน บัว เธอลอง
ร้องจิวให้เราฟังหน่อยสิ ร้องแบบวันนั้นที่ร้องแหละ”

บัว “ไม่”

กนกวิภา “นี่ จะไปไหนล่ะ ที่เล่นงานที่บ้านฉันไม่เห็นจะอายเลย หรืออยากจะได้
ค่าจ้างถึงจะเล่น แค่นี้พอไหม”

บัว “ทำไมฉันต้องอายด้วยนี่ล่ะ จิวเป็นศิลปะคลาสสิกแห่งชาติ ทุกสังคมก็
ยอมรับเท่านั้นและการที่ฉันเป็นนักแสดงจิวก็ไม่ได้เห็นจะอายเลย”

เพื่อนกนกวิภา “ถ้าเธอไม่อาย แล้วทำไมเธอไม่ร้องล่ะ”

ชยุติ “พอแล้วล่ะ อีคนก เธอไม่ควรดูถูกเพื่อนแบบอย่างนี้”

กนกวิภา “อะไรเนี่ย เฮีย อยู่ดีดีก็เข้าข้างมัน จิตใจหลงเสน่ห์มันนะสิ ไปเล่นที่บ้าน
ไม่กี่ชั่วโมงเนี่ย เด็วเดียนมีพี่ชายก็อยู่ในมือของเธอ”

ชยุติ “อีคนกพูดว่าอะไรเนี่ย”

กนกวิภา “เฮีย”

บัว “เอาล่ะถ้าคุณอยากฟัง ฉันก็ร้องให้ฟังก็แล้วกัน”

(เสน่ห์นางจิว : ตอนที่กนกวิภาขัดแย้งกับบัวและต้องการให้บัวอับอายเพื่อน ๆ ใน
มหาวิทยาลัย)

จะเห็นว่า การแสดงจิวนอกจากจะเป็นศิลปะชั้นสูงของจีนแล้ว ยังมีการสืบทอดมาเป็น
อาชีพการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของคนจีนและคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งทุกสังคมก็ยอมรับ
ศิลปะการแสดงที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติจีนเช่นนี้ ดังนั้นการเป็นนักแสดงจิวจึงเป็นการสืบทอด
วัฒนธรรมและเป็นการทำอาชีพสุจริต แม้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่บางคนอาจจะไม่เข้าใจและยัง
ดูถูกคนเล่นจิวก็ตาม

ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม ตัวละครที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มีอาชีพเป็นนักแสดงจิวมาก่อนคือ
เหม่แก้วภรรยาคนที่สามของเจ้าตัวเซ่งสี่เอ็กเกียง แม้แต่เมื่อถึงวาระสุดท้ายของชีวิต เธอก็ยังระบาย

ความเศร้าโศกด้วยการร้องเพลงงิ้ว แสดงว่าคนไทยเชื้อสายจีนผูกพันกับศิลปะการแสดงงิ้ว โดยเฉพาะเมื่อเหม่แก้ววางแผนจะหนีไปกับคุณหมอโดยจะไปแสดงงิ้วที่ศาลเจ้า ก่อนจบการแสดง เธอสองคนจะหนีไปด้วยกัน แต่เซงสื่อก็เรียนรู้แผนการนี้ก่อน จึงมาจับตัวกลับบ้าน ทำให้แผนของเหม่แก้วล้มเหลว ในที่สุดเหม่แก้วถูกฆ่าตาย โดยสังคนใช้มัดมือขาทั้งที่บ่อน้ำ มีรายละเอียดดังนี้

หัวหน้าคณะงิ้ว “อาคุณนายเซง สุดยอด เยี่ยม จริง ๆ คงรู้แน่คนชอบมาก ๆ นะครับ
ฮา ฮา...”

เหม่แก้ว “ขอบคุณ ชอบคุณนะคะ เดี่ยวอ้าวขอตัวไปเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนนะ
คะ”

หัวหน้าคณะงิ้ว “เชิญ เชิญ โอ๊ะ อาคุณหมอ สวัสดิ์ค่ะ”

คุณหมอ “เหนื่อยไหมครับคุณ โรส”

เหม่แก้ว “อื้มอ้อมใจมากกว่าที่ได้ช่วยร่วมแสดงกับคุณจงค่ะ”

หัวหน้าคณะงิ้ว “เธอแสดงเยี่ยมมาก อดีตนางเอกชื่อดังจริง ๆ ขอให้เธอได้รับ
เกียรติอีกสักครั้งเถอะครับ... ท่านเจ้าสัวเซงสื่อเกียง ขอเชิญครับ
ขอเชิญเจ้าสัวบนเวทีนะครับ”

เกียรติกร “เร็วครับ อาเตีย”

อาโจ “เชิญ เชิญ”

หัวหน้าคณะงิ้ว “เชิญครับท่านเจ้าสัว เจ้าสัวเซงสื่อเกียงมาดูงิ้วโดยไม่ได้นัดหมาย
ขอให้ท่านสัวเจียง ๆ (พูดน้อย) ครับ”

เซงสื่อเกียง “บอกว่าอิจะไม่มา อีก็มา อยากให้อีดีใจเล่น ๆ ต้องขอขอบคุณ
ทุกท่านมาก ๆ นะครับ ผมเชื่อว่าความรู้สึกของทุกท่านที่ดู
ภรรยาของผมเล่นงิ้ววันนี้ก็คงไม่ต่างจากผมมากกว่าสิบปีที่แล้ว
เธอก็เล่นอย่างเดียวกับนี่เนีย แล้วหลังจากนั้นเพียงเดือนเดียว
เราสองคนก็แต่งงานกัน แล้วนี่เกียรติกร ลูกชายคนเดียวของเรา
ทั้งสอง”

(มังกุฎดอกส้ม : ตอนที่เหม่แก้วหาทางจะหนีไปกับคุณหมอหลังจากการแสดงงิ้วที่
ศาลเจ้า)

จะเห็นว่า ส่วนใหญ่การแสดงงิ้วจะแสดงที่ศาลเจ้า ซึ่งเป็นศูนย์กลางที่คนไทยเชื้อสายจีน
นิยมไปดูงิ้วหลังจากไหว้เทพเจ้าที่ศาลเจ้า และคนไทยเชื้อสายจีนนิยมยกย่องผู้ที่มีความสามารถในการ
การแสดงงิ้ว

สรุปว่า อาชีพการเป็นนักแสดงงิ้ว เป็นวิธีหนึ่งที่คนไทยเชื้อสายจีนใช้ศิลปะการแสดงโดย
นำมาประกอบอาชีพทำมาหากินและเป็นอาชีพที่ใช้ความสามารถ ความขยัน และอดทนใน

การเผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนจีนมีการสืบทอดในกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนหรือถ่ายทอดฝึกหัดในรุ่นต่อมาของคนไทยเชื้อสายจีน แม้ว่าความนิยมการแสดงจึงจะเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน แต่ก็ยังคงมีความนิยมกันในกลุ่มผู้สูงอายุ และยังคงให้เกียรติและยกย่องคนที่สามารถแสดงและร้องเพลงจิวได้

3.1.2.1.3 การชกมวย

คนไทยเชื้อสายจีนส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเป็นนักมวย หรือเป็นคนที่สนับสนุนกีฬาชกมวยโดยเอาเงินไปแข่งขันหาเงิน แม้ว่าการชกมวยเป็นการต่อสู้ของคนไทย แต่ก็มีความนิยมในการแข่งขันต่อสู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษคนจีนเช่นกัน เพราะสมัยก่อนคนจีนนิยมกีฬาต่อสู้กังฟู เมื่อคนจีนได้อพยพมาเมืองไทยแล้ว นิสัยเช่นนี้ก็คิดมาด้วยและได้สืบทอดสู่ลูกหลานคนไทยเชื้อสายจีน โดยที่สังคมไทยมีการชกมวยไทย คนไทยเชื้อสายจีนจึงชอบดูการชกมวยและเล่นการพนันในการแข่งขันชกมวย เป็นการลงทุนที่สามารถทำมาหากินเป็นอาชีพหนึ่งได้ ดังนี้

ในเรื่องหงส์เหนือมังกร ป้าเสริฐสั่งให้ลูกน้องไปทะเลาะวิวาทกับฝ่ายอาหลิวิ อาหลิวิจึงไปหาเวดินเพื่อสั่งให้ป้าเสริฐยุติการกระทำดังกล่าว เป็นตอนที่ป้าเสริฐกำลังดูการชกมวยต่อสู้กัน มีรายละเอียดดังนี้

ป้าเสริฐ “ตี เออ ตี เออ ตี เออ ตี เออ...”

ลูกน้อง “ท่านครับ โทรศัพท์ครับ”

ป้าเสริฐ “ใครว่า นายท่านครับ”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ป้าเสริฐกำลังดูนักมวยต่อสู้กัน)

จะเห็นว่า ป้าเสริฐชอบดูนักมวยต่อสู้กัน นอกจากนี้ยังมีฉากที่ป้าเสริฐสอนเทคนิคการชกมวย ป้าเสริฐได้ลงทุนหาลูกน้องได้จากการจัดการชกมวย จึงเป็นอาชีพหนึ่งที่เป็นอาชีพสุจริต โดยที่กฎหมายเมืองไทยสนับสนุน

สรุปได้ว่า การทำมาหากินในวงการการชกมวยเป็นอาชีพที่ต้องมีความสามารถและมีจิตใจที่เข้มแข็งกล้าหาญ คนไทยเชื้อสายจีนชอบการชกมวยและชอบดูการต่อสู้ของนักมวย จึงชอบลงทุนด้วยการสนับสนุนการแข่งขันชกมวยอย่างสุจริต หากมีการเล่นพนันก็สัมพันธ์กับการเป็นอาชีพสุจริต

3.1.2.1.4 การรักษาพยาบาล

คนไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อในการรักษาโรคตามบรรพบุรุษจีนจากหมอจีนและรับประทานยาจีน ในละครโทรทัศน์หลาย ๆ เรื่องสะท้อนภาพคนไทยเชื้อสายจีนว่าเมื่อเจ็บป่วยจะไปหาหมอจีน ดังเช่นในหงส์เหนือมังกรเจ้าสัวเซ่งสือเกียงมีภรรยาหลายคนต้องมีร่างกายแข็งแรง จึงให้อาใจไปหาหมอจีนเพื่อซื้อยาบำรุงพลังทางเพศ

หมอ “ว่าอย่างไรครับ พุคอีกทีลี”

อาโจ “อื๊วบอกว่ายอาคุณหมอเนี้ยชั้นหนึ่งเลย อาคุณหมอลือเก่งมาก ๆ
เก่งจริง ๆ”

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่เซงสื่อเกียงซื่อยาจิ้นเพื่อบำรุงพลังทางเพศ)

จากฉากนี้จะเห็นได้ว่า คนไทยเชื้อสายจีนส่วนหนึ่งประกอบอาชีพการเป็นหมอ เป็นอาชีพ
สุจริตที่ได้ช่วยเหลือคนอื่นและเป็นอาชีพที่มีประโยชน์แก่สังคม

3.1.2.1.5 การทำเกษตร

ในละคร โทททัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร ตอนแรกจางเหากับภรรยาทำอาชีพเป็นเกษตรกร
ปลูกข้าวและนำไปขาย มีรายละเอียดดังนี้

อาแป๊ะ “อ้าว อาเหา ขยันจริง ๆ เลยนะ ลื้อนี่ จะรีบหาเงิน ไปให้เมียลื้อคลอดลูก
ละสิ ตกลงจะคลอดเมื่อไหร่ ปีใหม่พอคิมยี่”

จางเหา “พอดีแป๊ะ”

อาแป๊ะ “โอ๊ย งี้ลื้อต้องเลี้ยงฉลองใหญ่ นะ ปีหมูทองพอดีเลย อย่างนี้ลื้อนำลาภมา
ให้แหง ๆ”

จางเหา “ขอบคุณ อาแป๊ะ”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่จางเหากับภรรยาอาศัยอยู่ที่พม่า ปลูกข้าวและนำไปขายที่
ตลาด)

จะเห็นว่า จางเหามีอาชีพเป็นเกษตรกรปลูกข้าวและนำมาขายที่ตลาด เป็นอาชีพสุจริตโดยใช้
แรงมาผลิตข้าวเพื่อเลี้ยงครอบครัว กล่าวคือเพื่อหาค่าใช้จ่ายในครอบครัวในเวลาที่ภรรยาจะคลอด
บุตร ซึ่งจะเห็นนิสัยของคนไทยเชื้อสายจีนที่ขยันหมั่นเพียรอีกด้วย

3.1.2.2 อาชีพทุจริต

คนไทยเชื้อสายจีนบางกลุ่มขายยาเสพติด ริดไถเงินและข่มเหงคนอ่อนแอ ให้กู้เงิน
นอกระบบคิดดอกเบี้ยแพง เป็นต้น เป็นอาชีพที่ผิดกฎหมายและทำให้คนอื่นเดือดร้อน

3.1.2.2.1 ขายยาเสพติดและเล่นการพนัน

การค้าขายยาเสพติดเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ทำให้สังคมเดือดร้อน คนที่ติดยาเสพติดจะหา
เงินซื้อยาเสพติดจนถึงกับขายลูกภรรยา อาจจะเป็นโจรทำร้ายสังคม ในละคร โทททัศน์มีตัวละคร
ที่ทำอาชีพค้าขายยาเสพติด มีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องหงส์เหนือมังกร ตอนที่ปาเสริฐกับโมทย์ส่งคนไปล้างแค้นอาหิว จงใช้ได้เข้าช่วย
ป้องกันอาหิวจนตัวเองเสียชีวิต อาหิวโกรธจึงวางแผนแก้แค้นให้จงใช้ มีรายละเอียดดังนี้

อาหิวจะแก้แค้นป่าเสริฐและเจ้าพ่อที่สองโมทย์ของเวคินที่ส่งคนไปฆ่า
อาหิว จึงวางแผนให้จางหาเอาเงินปลอมไปหลอกซื้อยาเสพติดของป่าเสริฐ

(หงส์เหนื้อมังกร : ตอนที่อาหิววางแผนฆ่าป่าเสริฐ)

จะเห็นว่า เจ้าพ่อป่าเสริฐกับ โมทย์ค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นการทำผิดกฎหมายและทำให้สังคม
เดือดร้อน

อีกฉากหนึ่ง ตอนที่อาหิวให้ตี้เล็กเป็นหัวหน้าไปดูแลบ่อนเล่นการพนัน ซึ่งการเล่นพนัน
ผิดกฎหมายไทย

ตอนที่เที่ยงคืน ตี้เล็ก ไปดูแลแผนกการเล่นพนัน และในเวลานี้ทุกครั้งตี้เล็กก็
ดื่มเหล้าจนเมามาแล้วซึกก็ถามเก๊าว่า วันนี้มีคนมาเล่นพนันเยอะไหม

(หงส์เหนื้อมังกร : ตอนที่ตี้เล็กเป็นหัวหน้าดูแลการเล่นพนัน)

จะเห็นว่า การเปิดให้เล่นพนันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่ยังมีคนลักลอบเล่น เป็นงาน
ที่ทำให้คนเล่นเสียทรัพย์สินเงินทองจนหมดตัว บางคนเป็นนักขโมยหรือฆ่าตัวตาย ทำให้ครอบครัว
และสังคมเดือดร้อนและวุ่นวาย

3.1.2.2.2 เป็นนักเลง

อาชีพนักเลงเป็นอาชญากรรมเพราะทำงานผิดกฎหมายโดยรับเงินหรือรับคำสั่งจากเจ้านาย
ไปฆ่าคนอื่น เช่นในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนื้อมังกร จางหาและเก๊า จำเป็นต้องฆ่าคนเพื่อหาเงิน
ส่วนเอสรเป็นลูกน้องที่รับคำสั่งของตั้งลือกับหิวให้ไปทำร้ายเพื่อล้างแค้น เป็นต้น

ในฉากที่จางหาไปหาเก๊า เพื่อให้เก๊าร่วมมือช่วยฆ่าตี้ซุงแก้แค้นให้ตี้ชา
จางหา “อ๊วมีงานให้ลือทำ”

เก๊า “ใคร”

จางหา “ตี้ซุง”

เก๊า “ลือจะฆ่าเจ้าพ่อหรือ”

(หงส์เหนื้อมังกร : ตอนที่จางหาไปหาเก๊าเพื่อล้างแค้นการตายตี้ชา)

จะเห็นว่า อาชีพนักเลงเป็นอาชีพทุจริตเป็นการทำอาชญากรรม เพื่อหาเงินทองหรือช่วย
แก้แค้นให้คนอื่น ทำให้สังคมเดือดร้อนและมักจะพบว่า คนไทยเชื้อสายจีนที่ร่ำรวยมักมี
ความสัมพันธ์กับนักเลงที่จะสั่งหรือใช้ให้ไปทำสิ่งที่ผิดกฎหมายจนถึงกับการสั่งฆ่าคนอื่นด้วย

3.1.2.2.3 ใ้กู้เงิน

การใ้กู้เงินเป็นอาชีพที่กฎหมายอนุญาต แต่ถ้าใ้กู้เงินและคิดดอกเบี้ยสูงเกินไป จนถึง
คนอื่นไม่สามารถคืนได้ก็ผิดกฎหมาย เพราะทำให้คนอื่นเดือดร้อน ในละครโทรทัศน์ที่นำมา
วิเคราะห์สามารถเห็นชัดเจนว่า การใ้กู้เงินเป็นอาชีพทุจริต มีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องเสน่ห์นางจิว จากที่อาเจียงกับอาจารย์หลอไปยืมเงินจากนักเลงป่าคิน ซึ่งคิดดอกเบี้ยแพงมาก จนถึงอาจารย์หลอไม่นับถือจึงไม่ไหว ดังนี้

ป่าคิน “ซา ซา ซา อย่างอาเสีย ต้องมายืมเงินจากอ้าว ทุเรศละ”

เจียง “ถ้าลื้อไม่สะดวกบ้าง อ้วก็ไม่นับรบกวนแล้ว”

ป่าคิน “โอย เดี่ยว เดี่ยว แหม อ้วนนะ แคंपุคเท่านั้นเนีย อ้วคิดถึงเมื่อก่อนนะ คุณชวนอ้วไปเลี้ยง...”

อาจารย์หลอ “อาคินตกลง ลื้อจะให้ยืมเงินไหม”

ป่าคิน “โอ โอ ให้สิ ให้สิ แหม อย่างอาเสียลำบากอย่างนี้ อ้วจะไม่ช่วยได้อย่างไร เดี่ยวนะ”

เจียง “ขอบใจมาก อ้วจะรีบเอาเงินมาใช้จ่ายคืนให้ลื้อเร็วที่สุดเลย”

ป่าคิน “แต่ว่าต้องบอกก่อนนะ ดอกเบี้ยร้อยละสิบ”

เจียง “อ้วเข้าใจแล้ว ไป ไปเถอะ”

อาจารย์หลอ “เดี๋ยว เดี่ยว เดี่ยว นี่ไม่ครบสามหมื่นนะ”

ป่าคิน “โอ ก็หักดอกเบี้ยออกก่อนไง”

อาจารย์หลอ “ใช่ คิดก็แยอยู่แล้วละ ว่าจะมากเกินไปแล้วละ อาคิน ลื้อจำได้ไหม สมัยที่ลื้อมาอยู่กับอาเจียงอะ ก็ปีก็เดือน...”

เจียง “ไม่เอาละ ไม่เอาละ ไม่เอาละ”

ป่าคิน “ก็คือทำธุรกิจก็คือธุรกิจ ถ้าลื้อไม่พอใจก็เอาเงินคืนให้อ้วก็ได้ เอามาสิ คืนอ้ว อาเจียงอาเชียน เห็นแก่เกียรติหน้าลื้อนะ จะไม่เอาเรื่อง ลื้อต้องดูแลลูกน้องให้ดีนะ ถ้าเกิดเรื่องอะไรขึ้น อย่าบอกอ้วไม่เตือน ”

(เสน่ห์นางจิว : ตอนที่อาเจียงกับอาจารย์หลอไปบ้านป่าคินเพื่อขอยืมเงิน)

จะเห็นว่า ป่าคินทำมาหากินโดยให้กู้เงินและชอบข่มขู่คนที่อ่อนแอ เมื่ออาเจียงลำบากมีปัญหากการเงินต้องไปยืมเงิน ป่าคินซึ่งคิดดอกเบี้ยสูงมาก ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดไว้ คิดดอกเบี้ยกู้ยืมสูงกว่าอัตราที่กำหนด ถ้าหากลูกหนี้คืนเงินไม่ทันหรือคืนไม่ได้ เจ้าหนี้มักจะใช้วิธีไปทวงคืนด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สั่งให้นักเลงไปจับภรรยากับลูกเป็นประกัน หรือตัดมือตัดแขนของลูกหนี้ เป็นต้น การให้กู้เงินจึงเป็นอาชีพที่ทุจริต

จากข้อมูลดังกล่าวมาจะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ไทยส่วนหนึ่งมีอาชีพให้กู้เงินและคิดดอกเบี้ยแพง ๆ ถ้าลูกหนี้ไม่จ่ายเงินคืนก็จะถูกทำร้าย

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนประกอบอาชีพทุจริตกับสุจริต และจะเห็นว่า อาชีพสุจริตเป็นการอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมายและไม่ได้ทำร้ายต่อคนอื่น ใช้กำลังกาย ความรู้ของตัวเองทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทนและซื่อสัตย์ แต่อาชีพทุจริตเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ทำร้ายคนอื่น โดยใช้

กำลังอำนาจกระทำกับคนที่อ่อนแอหรือเสียเปรียบกว่า แต่ไม่ว่าจะเป็นอาชีพสุจริตหรือทุจริตก็ได้ ทำให้คนไทยเชื่อสายจิ้นร้ายอย่างรวดเร็วและมีฐานะดี

3.2 วัฒนธรรมของคนไทยเชื่อสายจิ้น

วัฒนธรรมของคนไทยเชื่อสายจิ้นในละครโทรทัศน์ ได้แก่ ความเชื่อ การอบรมเลี้ยงดูลูก และประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ระบบความเชื่อ

คนไทยเชื่อสายจิ้นได้รับสืบทอดความเชื่อในด้านต่าง ๆ จากบรรพบุรุษ ในละครโทรทัศน์ ปรากฏว่า คนไทยเชื่อสายจิ้นมีความเชื่อเกี่ยวกับการสืบทอดตำแหน่ง ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและผีศาจ และความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแลเด็ก มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1.1 คติการสืบทอดตำแหน่ง

ความเชื่อการสืบทอดตำแหน่งในสมัยก่อนของประเทศจีนคือ ลูกผู้ชายเป็นผู้สืบทอดสายเลือดจะได้รับตำแหน่งการงานของครอบครัว และเป็นผู้รับผิดชอบดูแลพ่อแม่ ส่วนลูกผู้หญิงคนจีนถือว่าครอบครัวเลี้ยงเพื่อเป็นของคนอื่น เมื่อแต่งงานแล้วต้องไปอยู่กับคนอื่น จึงไม่สามารถดูแลครอบครัวได้ ดังนั้นคนไทยเชื่อสายจิ้นจึงต้องการมีลูกผู้ชาย ครอบครัวใดมีลูกหลานผู้ชายก็จะมอบหมายให้มีตำแหน่งจะสูงกว่าลูกผู้หญิง ดังนี้

ในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่หานางจิว ครอบครัวของยายมาลัยมีแต่ลูกผู้หญิง เมื่อมีหลานชายยายมาลัยก็มอบกิจการให้หลานชายดูแล วัลย์เป็นลูกสาวเล็กของยายมาลัยจึงอิจฉา ซึ่งในฉากชยติพายายมาลัยไปคูจิวโดยไม่ได้ออกใคร เมื่อกลับบ้านจึงถูกน้ำวัลย์ต่อว่า แต่วัลย์ก็ไม่สามารถเอาผิดได้ เพราะชยติเป็นผู้ที่สืบทอดตระกูลต่อไป ดังคำพูดของวัลย์ว่า

วัลย์ “ใช้สิ หลายชายคนเดียวพม่าไปข้างนอก ทำอะไรก็ไม่ผิด เพราะว่ามันเป็น

หลานชายคนเดียวของตระกูล ทำอะไรก็ข้ามหัวผู้ใหญ่ได้เลย”

(เสน่หานางจิว : ตอนที่ชยติกลับจากพายายมาลัยไปคูจิว)

จากคำพูดนี้จะเห็นได้ว่า คนไทยเชื่อสายจิ้นยกย่องให้ผู้ชายเป็นคนที่สืบทอด โดยเฉพาะครอบครัวที่มีลูกผู้ชายคนเดียว ครอบครัวจะคาดหวังให้เป็นผู้สืบทอดและตำแหน่งของบริษัททั้งหมด ฉะนั้นทุกคนจึงต้องการมีลูกผู้ชายและรักใคร่ แม้ว่าจะทำผิดแต่คนในครอบครัวก็จะละเว้นการยกโทษและเข้าข้างอยู่เสมอ

จากที่วัลย์คุยกับกนกวิภาเรื่องงานแต่งงานของชยติ วัลย์อยากให้ลูกสาวกนกวิภารีบแต่งงานก่อน เพื่อจะได้มีหลานชาย และจะได้มีสิทธิ์แบ่งทรัพย์สินและมีอำนาจในครอบครัวได้ แทนที่ชยติจะมีสิทธิ์เพียงคนเดียวและจะสืบทอดไปสู่ลูกได้ด้วยหากชยติมีลูกผู้ชาย มีรายละเอียดดังนี้

วิไล “เมื่อคืนแกลไปไหนมา”

กนกวิภา “ก็ไปหลายทีนะ จำไม่ได้ ถ้าอ้วนนี่ออกจะ โทรบ.บอกอาม่าก็แล้วกันนะ”

วิไล “อ้วนสั่งแกลแล้วใช่ไหม ว่าอ่านหนังสือให้อาม่า (ยายมาลัย) ฟัง ทำไมแกล
ไม่ไป แกรู้ไหมเมื่อวานอาติพาอาม่าไปไหน โอ้อาม่าอยู่กับเสียดี้ดี
แล้วดิ นี้อ่าน แกรู้ไหมตอนนี้แกลกับฉันห้วมันเนา ถ้าอาติแต่งงานกับ
คนนั้นที่เจ๊ลิทำให้ แล้วถ้ามีหลานผู้ชาย ซึ่งครั้งนี้ แกลกับฉันตกระบ้อง
ถาวร”

กนกวิภา “เงินเอาอย่างนี้ดีไหม หนูรีบแต่งงานตัดหน้าเสียดี้เลย อาม่าอยากได้

หลานชายก็คนนะ หนูจะมีให้”

(เส้นหางจิ้ง : ตอนที่วิไลคุยกับกนกวิภาเกี่ยวกับงานแต่งงานชยติ)

จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีค่านิยมอยากได้ลูกผู้ชายหรือหลานชาย ซึ่งจะได้มีโอกาสรับ
ตำแหน่งและเงินทองของตระกูล เช่นเดียวกับวิไลที่อยากได้หลานชาย จะได้แย่งชิงตำแหน่งและ
เงินทองจากชยติ

ในมณฑกุกอดกัสม์ ตอนที่โรสคุณนายที่สามสอนคำแก้วให้พยายามตั้งครรภ์และพยายามมี
ลูกผู้ชาย เพราะเจ้าสัวเซงสี่เกียงชอบลูกผู้ชาย ถ้าหากมีลูกผู้ชาย ไม่มีใครในบ้านกล้าว่าหรือกล้า
หาเรื่องอีก แสดงว่าคนไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่าลูกผู้ชายเป็นคนที่สืบตำแหน่งตระกูลได้
มีรายละเอียดดังนี้

หม่มแก้ว (โรส) “ลื้อกินยาคุมมาหรือเปล่า”

คำแก้ว “ยาคุม ยาคุม อะไร”

หม่มแก้ว “ก็คุมให้ไม่มีลูกไง”

คำแก้ว “มีคิ้วหรือ”

หม่มแก้ว “โอ๊ย อาคำแก้ว ลื้อไม่ได้ถูกใจฉันเลย ลื้อนี่โง่จริงๆ นะ ไม่รู้จักยา
คุมหรือ”

คำแก้ว “มีคิ้วหรือ ยาคุมไม่ให้มีลูก”

หม่มแก้ว “มีสิ เขาออกมาใหม่ ๆ ให้ผู้หญิงไม่ยอมมีลูกกินยาคุมหรือไม่กี่ใส่
ห้วง”

คำแก้ว “ใส่ห้วง ใส่ตรงไหนหรอก”

หม่มแก้ว “เอาเออะ เอาเออะอาคำแก้ว อิม ลื้อไม่กินยาคุม ลื้อก็ไม่ได้ใส่ห้วง
ทำไมลื้อไม่ท้องวะ ลื้อเป็นหมันหรือเปล่า”

คำแก้ว “แก้วไม่รู้”

เหม่แก้ว “อาคำแก้ว ตระกูลเซ่งเป็นตระกูลใหญ่ พวกอินะชอบมีลูกผู้ชาย ลื้อ
ต้องมีลูกผู้ชายให้ได้สักคน ถึงจะปลอดภัย ไม่ตกกระป๋อง ไม่มี
ใครว่าอะไร แล้วยี่ลื้อจะไม่มีใครจะสงสัยด้วย”

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่เหม่แก้วสอนคำแก้วให้พยายามมีลูกชาย)

จากบทสนทนาข้างต้นจะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนชอบมีลูกผู้ชายและเชื่อว่าลูกผู้ชาย
สามารถสืบตระกูลและตำแหน่งหัวหน้าครอบครัวต่อไป ภรรยาที่อยากมีฐานะสูงและป้องกันตัวเอง
ไม่ให้คนอื่นมาหาเรื่อง จึงต้องมีลูกผู้ชายให้ได้

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่าลูกผู้ชายเป็นผู้ที่สืบทอดตำแหน่งและตระกูล
และถือว่าลูกผู้ชายเป็นเสาหลักสำคัญที่สุดของครอบครัวที่สืบสายเลือด จึงมีความคิดว่าลูกผู้ชาย
เท่านั้นที่จะสืบทอดตำแหน่งและตระกูล จึงทำให้คนจีนและคนไทยเชื้อสายจีนต้องการมีลูกผู้ชาย
มากกว่าลูกผู้หญิง

3.2.1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและผี

ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและผีของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ปรากฏมีหลายฉาก
มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1.2.1 ความเชื่อเจ้าที่เจ้าทางและผีบรรพบุรุษ

เนื่องจากคนจีนที่อพยพเข้ามาไทยนับถือทั้งศาสนาพุทธและมีความเชื่อเทพเจ้ารวมทั้ง
ผีปศาจ นอกจากนี้คนจีนได้นำเทพเจ้าเข้ามาด้วย และได้เผยแพร่ความเชื่อเจ้าที่มีเทพเจ้าองค์หนึ่ง
ที่ดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง ดังนั้นไม่ว่าจะย้ายที่อยู่ไปที่ใดก็ต้องบูชาเทพเจ้าเจ้าที่เจ้าทางก่อน หรือเมื่อมี
การแต่งงานและมีคนอื่นเข้ามาอยู่ในบ้าน คนจีนก็จะให้จตุรูปบอกกล่าวเทพเจ้าก่อนเสมอ ดังนี้

ในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร ตอนที่อาหลิวฆ่าตีซ่าตาย จางเหา
ออกมาต่อสู้กับฝ้ายตีซึ้ง ในฉากนั้น จะเห็นว่า ด้านหลังของจางเหามีหิ้งบูชาเทพเจ้า
เจ้าที่เจ้าทาง มีการจุดเทียนและนำของมาเช่น ไหว้ แสดงว่าคนในครอบครัวตีซ่า
เชื่อถือเจ้าที่เจ้าทาง

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่อาหลิวฆ่าตีซ่าตายและจางเหาออกมาต่อสู้กับฝ้ายตีซึ้ง)

จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อถือและเช่นไหว้เทพเจ้าเจ้าที่เจ้าทาง ดังเช่นบ้านของตีซ่า
ที่วางหิ้งบูชาเทพเจ้าที่ไว้ในบ้าน เพื่อให้คนในครอบครัวบูชาและเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม มีฉากที่สะท้อนให้เห็นคนไทยเชื้อสายจีนเคารพนับถือเทพเจ้าเจ้าที่ได้
ชัดเจนเช่นกัน ดังนี้

เทศกาลไหว้ขนมจ้าง อาอี๋มพาคนใช้เอาเบ็ด กับข้าวไปไหว้เทพเจ้าเจ้าที่ และศิบรรพบุรุษของเซงลือเกียง ฉากนี้ก็ได้อัดภาพที่หน้าประตูบ้านของเซงลือเกียง ว่ามีสิ่งของวางไว้เช่นไหว้เทพเจ้าเจ้าที่จำนวนมาก เช่น ขนมจ้าง เบ็ด ไก่ และผลไม้ เป็นต้น

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่คำแก้วถึงบ้านเจ้าสัวเซงลือเกียง)

จากฉากนี้จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อถือและเคารพเทพเจ้าเจ้าที่ ในเทศกาลทางจีน ก็จะมีพิธีไหว้ศิบรรพบุรุษ และไหว้เทพเจ้าเจ้าที่พร้อม ๆ กัน เพื่อจะขอให้ดูแลคนในครอบครัวให้มีความปลอดภัย

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อถือและเคารพนับถือเทพเจ้าเจ้าที่และศิบรรพบุรุษทุกวันก่อนออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะต้องกราบไหว้เทพเจ้า และในวันเทศกาลจะเอาอาหารสิ่งของต่าง ๆ จำนวนมากมาเช่น ไหว้ เพื่อจะขอให้ช่วยดูแลสมาชิกครอบครัวปลอดภัย

3.2.1.2.2 ความเชื่อเจ้าแม่กวนอิม

คนจีนส่วนใหญ่เชื่อถือเจ้าแม่กวนอิมตามลัทธิพุทธศาสนาพุทธนิกายมหายาน เพราะเชื่อว่าเจ้าแม่กวนอิมเป็นเทพเจ้าแห่งความเมตตา จึงสามารถป้องกันอันตราย ทำให้มีความปลอดภัยและคลบคลานให้สมหวังตามที่ขอ ในละครโทรทัศน์สะท้อนให้เห็นคนไทยเชื้อสายจีนเชื่อถือเจ้าแม่กวนอิม มีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องหงส์เหนือมังกร ตอนที่อาหิวจะได้รับตำแหน่งเป็นหัวหน้าแทนพ่อ จึงไปหาแม่แม่อของอาหิวกำลังอธิษฐานขอให้เจ้าแม่กวนอิมมาช่วยปกป้องอาหิว ดังนี้

เมื่ออาหิวจะขึ้นตำแหน่งเป็นเจ้าแม่ เติงลือกำหนดให้เวลาหนึ่งวันให้อาหิวทำสิ่งที่อยากทำ แล้วหลังจากนั้น ในวันต่อไปต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าอาหิวจึงไปไหว้แม่ ในฉากนี้ แม่ของอาหิวกำลังไหว้ขอพรจากเจ้าแม่กวนอิมเพื่อขอให้ช่วยและป้องกันอาหิวให้ปลอดภัย

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่อาหิวได้รับตำแหน่ง เมื่อเสร็จพิธีแล้วจึงไปบ้านหาแม่)

ในละครโทรทัศน์มงกุฎดอกส้ม ตอนที่ก้องเกียรติไปไหว้แม่เม่งฮวยในตอนเช้า ก็พบว่าแม่กำลังไหว้ขอพรจากเจ้าแม่กวนอิม แม่ก็เรียกก้องเกียรติให้เข้ามาไหว้ด้วย

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่ก้องเกียรติเป่าขลุ่ยเสร็จและวันที่สองตอนเช้าที่ไปไหว้แม่)

จากฉากในละครเรื่องดังกล่าวนี้เห็นว่า แม่ของอาหิวกับแม่ของก้องเกียรตินับถือเจ้าแม่กวนอิมและชักชวนให้ลูก ๆ เคารพนับถือด้วย โดยจะกราบไหว้เจ้าแม่กวนอิมทุกวัน และขอพรให้สมาชิกในครอบครัวสุขภาพดีและมีความปลอดภัย

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อถือเจ้าแม่กวนอิมตามความเชื่อว่าเป็นพระโพธิสัตว์โดยรับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ จะกราบไหว้ขอเจ้าแม่กวนอิมคุ้มครองให้สมาชิกครอบครัวมีความสุขและปลอดภัย

3.2.1.2.3 วิญญาณและผีตายอื่น ๆ

ในละครโทรทัศน์ทั้งสามเรื่องมีภาพสะท้อนความเชื่อที่เกี่ยวกับวิญญาณและผีอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องหงส์เหนือมังกร ตอนที่แม่อาหลิวกราบไหว้พระทุกวัน และจางเหาไปไหว้ศพตีซาสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อเรื่องวิญญาณและผีตายอื่น ๆ ดังเช่น

แม่ของหลิวนับถือเชื่อศาสนาพุทธ เมื่อกราบไหว้พระ ก็จะขอให้ช่วยลูกและสามี กับตอนที่จางเหากราบไหว้ศพตีซา บอกวิญญาณของตีซาว่าได้ล้างแค้นแทนเสร็จแล้ว เพื่อให้วิญญาณตีซามีความสุขสงบ

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่จางเหาล้างแค้นฆ่าตีซาแล้ว เอาดอกไม้ไปไหว้และบอกวิญญาณตีซา)

จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อเรื่องวิญญาณของคนตายกับผีตายอื่น ๆ และเชื่อว่ามีอำนาจความสามารถที่จะช่วยเหลือ และทำให้จิตใจสบายขึ้น ดังเช่นจางเหาเชื่อว่ามีวิญญาณของผู้ตายสามารถบอกกล่าวเรื่องราว ๆ ได้

ในพิธีกรรมที่อาหลิวขึ้นสู่ตำแหน่งหัวหน้า เธอได้พาลูกน้องไปไหว้บรรพบุรุษและตีซู่

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ทำพิธีกรรมของอาหลิวขึ้นตำแหน่งเจ้าแม่)

ในเรื่องมงกุฎดอกส้มตอนแรกกล่าวถึงวันเทศกาลไหว้ขนมจ่าง โดยที่เซงสื่อเกียงสั่งให้คนใช้เตรียมขนมจ่างและกับข้าวไปไหว้ผีบรรพบุรุษ

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนแรกวันเทศกาลไหว้ขนมจ่าง)

ในเรื่องเสน่ห์นางจิว อาเจียงไหว้รูปภาพของแม่บัว ซึ่งเคยช่วยอาเจียงให้รอดชีวิตแต่แม่บัวถูกคนร้ายฆ่าตาย อีกตัวอย่างเป็นฉากในบ้านของยายมาลัย วัลย์กับวัลย์ไหว้รูปภาพพ่อและบรรพบุรุษที่ตายไปแล้ว

(เสน่ห์จิว : ตอนที่บัวแอบร้องจิว อาเจียงจึงลงโทษบัวให้ไปกราบไหว้รูปภาพแม่และตอนที่วัลย์ไปขอความช่วยเหลือโดยกราบไหว้และพูดคุยกับผีบรรพบุรุษ)

ฉากต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อเรื่องเกี่ยวกับผีวิญญาณบรรพบุรุษ เชื่อว่ามีอำนาจคลั่งบันดาลให้ได้สิ่งที่ต้องการ และจะช่วยดูแลบ้านคนในครอบครัวให้ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อเรื่องเกี่ยวกับผีวิญญาณของบรรพบุรุษ จึงตีครูปภาพของคนตายไว้ในบ้านและกราบไหว้ทุกวัน เพื่อขอให้ผีวิญญาณบรรพบุรุษปกป้องสมาชิกในครอบครัว และบางครั้งยังกราบไหว้ขอให้ผีวิญญาณบรรพบุรุษช่วยเหลือ ทำให้จิตใจสบายและมีความสุข

3.2.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตร

คนไทยเชื้อสายจีนเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันเป็นสองแบบคือ แบบการเลี้ยงดูบุตรชายกับแบบการเลี้ยงดูบุตรหญิง คนไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่า การเลี้ยงดูบุตรชายต้องให้เป็นคนที่กล้าหาญ เข้มแข็งเป็นผู้นำ เปรียบได้กับมังกร การเลี้ยงดูบุตรหญิงมีความเชื่อถือว่า ต้องให้มีความสวยงาม อ่อนหวาน นุ่มนวลและสง่างามเป็นเสมือนสัตว์ประเภทหงส์ คนจีนถือว่ามังกรมีลักษณะดุร้าย มีอำนาจเป็นสัตว์ของเทวดา และหงส์มีลักษณะสวยงามฉลาดมากกว่าสัตว์ทั่วไป ซึ่งในละครมีรายละเอียดดังนี้

3.2.2.1 การอบรมเลี้ยงดูบุตรชาย

การเลี้ยงดูบุตรชายต้องอบรมสั่งสอนให้บุตรเข้มแข็ง กล้าหาญ และสามารถเป็นหัวหน้ากลุ่มได้ อีกทั้งมีความซื่อสัตย์และกตัญญู เช่น ในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร มีฉากหนึ่งที่เด็กก๋อเรื่องหลายเรื่อง พ่อตี้ซึ้งจึงกล่าวตักเตือนตี้เล็ก และถามตี้เล็กว่า

“อยากเป็นลูกมังกร เลือ หรือว่าหมาจิ้งจอก”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตี้ซึ้งค่าว่าตี้เล็ก เมื่อตี้เล็กก๋อเรื่องไว้หลายเรื่อง)

จะเห็นว่า คำพูดของตี้ซึ้งมีความหมายแฝงคือ การเลี้ยงดูบุตรชายต้องให้ลูกชายเข้มแข็งและกล้าหาญ เปรียบได้กับมังกร ซึ่งเป็นสัตว์ที่กล้าหาญ มีความสามารถและเป็นสัตว์ที่ยิ่งใหญ่เหนือกว่าสัตว์อื่น

ในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่หานางจิว ก็มีการสนทนาที่แสดงถึงการเลี้ยงดูบุตรชายให้มีความรู้สูงเพื่อสืบทอดตระกูลและกิจการของครอบครัว ดังที่แม่วลีคุยกับบุตรชายชุตินว่า

วลี “ติเอย ติ ม้าเนียให้เรียนเมืองนอกเพื่อให้แกทำเรื่องที่สำคัญ สำคัญนะ”

ชุติน “นี่จะมีอะไรที่สำคัญทำให้อาม่า(ยาย)มีความสุขนะครับ”

วลี “แต่ก็ไม่ใช่อะไรให้ลื้อเที่ยวแบบอย่างนี้ ม้าต้องการให้แกดูแลบริษัทแทนม้า (แม่)

แล้วจะได้แต่งงาน”

(เสน่หานางจิว : ตอนที่ชุตินพายายมาลัยแอบไปจูจิวเสร็จแล้วกลับบ้าน)

จากคำพูดข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนจะเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรชายให้มีความรู้ที่จะรับผิดชอบครอบครัวต่อไป โดยส่งเสริมให้ไปเรียนที่ต่างประเทศเพื่อให้นบุตรชายเก่งและมีความสามารถในด้านต่าง ๆ

ในเรื่องมงกุฎดอกส้มก็เช่นกัน ในฉากที่ก้องเกียรติปรึกษากับเจ้าสัวเซงสื่อเกียงเกี่ยวกับการนำสิ่งของจากประเทศจีนเข้าไปขายที่อเมริกา เกียรติกรจะเข้าไปหาที่ก้องเกียรติในขณะที่ทั้งสองคนกำลังพูดคุยกัน มีรายละเอียดดังนี้

เซงสื่อเกียง “ว่าไงอาชอยตี้ มา มา มา มาหาอาศัยหน่อย มาใกล้ ๆ สิ นี้อี้ต้องขยัน

เรียนหนังสือหน่อยนะ ลื้อเป็นถึงคุณชายหล่อของตระกูลเซง รู้ไหม

เออ ฟังอ้ออยู่เรื่องหรือเปล่า เป็นอะไร อาชอยตี้ อาศัยคุยกับลื้อเนีย

ลื้อไต่ยีนหรือเปล่า”

เกียรติกร “ไต่ยีน พี่ชายใหญ่”

ก้องเกียรติ “ตี้เล็กครับ ที่ตี้เล็กทำเมื่อตะกี้เนีย มันเป็นกิริยาที่ไม่ดี ตี้เล็กต้องพูดกับ

อาเตียตี้ ๆ เพราะ ๆ นะครับ”

เกียรติกร “ไต่ครับ ไต่ยีนครับอาเตีย”

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่ก้องเกียรติกำลังปรึกษากับเจ้าสัวเซงสื่อเกียง)

จะเห็นได้ว่า นอกจากการให้เรียนสูง ๆ แล้ว คนไทยเชื้อสายจีนยังอบรมสั่งสอนให้บุตรชายมีมารยาทและกิริยาที่สุภาพ ใช้คำพูดที่ไพเราะกับพ่อหรือผู้ใหญ่

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนจะเลี้ยงดูบุตรชายให้เข้มแข็ง กล้าหาญ และสามารถเป็นหัวหน้าได้ รวมทั้งสอนให้มีกิริยาทำทาง การใช้คำพูดที่ดี ๆ เป็นการสอนบุตรชายให้เป็นผู้รับผิดชอบครอบครัวและกิจการของตระกูล ดังนั้นคนไทยเชื้อสายจีนจึงส่งเสริมให้บุตรมีความรู้ความสามารถและจะสนับสนุนให้เรียนสูง ๆ โดยส่งบุตรชายไปเรียนที่ต่างประเทศ

3.2.2.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตรหญิง

คนไทยเชื้อสายจีนอบรมเลี้ยงดูบุตรหญิงให้มีความรู้ความเฉลียวฉลาดและความเชี่ยวชาญในงานบ้าน ในละครโทรทัศน์ภาพแสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรหญิง ดังนี้

ในเรื่องหงส์เหนือมังกรแสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรหญิง มีรายละเอียดดังนี้

หลิวเป็นหญิงสาวที่ทั้งสวยและฉลาด มีความสามารถในงานบ้าน ดังในฉากที่เธอช่วยพ่อครัวจางเห่าทำกับข้าว และหลิวทำขนมส่งให้จางเห่าแทนดวงใจของเธอ ขนมนั้นมีความสวยงาม

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ก่อนอาหลิวลงมือไปฆ่าตี้ซา)

ฉากที่ป้าเสริฐและโมทย์ส่งคนไปฆ่าอาหลิว จึงใช้ช่วยป้องกันอาหลิวจนถูกฆ่าตาย อาหลิวจึงหาวิธีแก้แค้นแทนเขา อาหลิวนึกถึงคำสั่งสอนของพ่อที่ให้มีความรอบคอบ โดยเปรียบเทียบกับการเล่นหมากรุก ดังนี้

ที่ซุง “อ้าวเคยบอกแล้วว่าอหิว ลื่อนะฉลาด เสียจะไม่รู้จักรอบคอบให้มากกว่านี้ และเวลาลื้อเดินมากใช้ความคิดรอบคอบ จ้องแต่รุกแต่ตัวใหญ่ เอาของฝ่ายตรงข้าม แต่เห็นใหม่ ล้อมองแต่จ้องตัวใหญ่ แต่ท้ายที่สุดก็โดนตัวเบียดกินจนเกือบเกลี้ยง”

(หงส์หน่อมังกร : ตอนที่อหิวหาวิธีล้างแค่น้ำป่าเสริฐกับโมทย์แทนจงใช้)

จะเห็นได้ว่า ที่ซุงผู้เป็นพ่อสอนให้บุตรอหิวมีความรอบคอบหรือไหวพริบ รู้จักศัตรูและรู้จักเอาชนะศัตรูด้วยไหวพริบ เป็นการสั่งสอนให้บุตรหญิงมีความเข้มแข็งและเฉลียวฉลาด รู้จักเอาชนะศัตรูที่เป็นผู้ชายได้ เป็นแนวคิดที่แปลกใหม่แตกต่างจากสมัยเก่า โดยเปลี่ยนแนวการอบรมเลี้ยงดูบุตรหญิงให้เข้มแข็ง มีความสามารถเท่าเทียมกับบุตรชาย

สรุปได้ว่า ในด้านเลี้ยงดูบุตรคนไทยเชื้อสายจีนเชื่อว่าบุตรชายต้องให้เป็นมังกรที่มีลักษณะเข้มแข็ง กล้าหาญ และมีความรู้ สามารถเป็นหัวหน้าได้ ส่วนการเลี้ยงดูบุตรหญิงต้องให้เป็นหงส์ที่มีลักษณะความสวยงาม ฉลาดมีความรู้ความเชี่ยวชาญในงานบ้าน แต่ในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องให้บุตรหญิงสืบทอดตำแหน่ง ก็จะอบรมเลี้ยงดูบุตรหญิงเหมือนกับบุตรชาย

3.2.3 ประเพณีและพิธีกรรม

ประเพณีและพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนที่ถ่ายทอดในละครโทรทัศน์ จำแนกเป็นประเพณีเกี่ยวกับชีวิตในเทศกาลสำคัญ และการทำพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์

3.2.3.1 ประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิต

ประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิตเป็นประเพณีที่ปฏิบัติในช่องชีวิตต่าง ๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย ในละครโทรทัศน์ได้สะท้อนถึงประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน ได้แก่ ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีศพ และพิธีการฉลองวันเกิด มีรายละเอียดดังนี้

3.2.3.1.1 ประเพณีการแต่งงาน

ฉากประเพณีและพิธีกรรมการแต่งงานของคนไทยเชื้อสายจีนมีปรากฏในละครโทรทัศน์ เรื่องเสน่หานางจิวกับเรื่องมงกุฎดอกส้ม มีรายละเอียดดังนี้

ในฉากที่ชยุติกับย้งจันทร์เตรียมงานแต่งงาน จะเห็นได้ว่า เกือบทุกคนสวมใส่เสื้อสีแดง ซึ่งคนจีนถือว่าเป็นสิริมงคล ฉากวันแต่งงานจริง ปรากฏว่าคู่บ่าวสาวสวมใส่ชุดสีขาวตามอย่างประเพณีการแต่งงานของตะวันตก

(เสน่หานางจิว : ตอนที่ชยุติกับย้งจันทร์ซ้อมการแต่งงาน)

จะเห็นว่า ประเพณีการแต่งงานของคนไทยเชื้อสายจีนจะสวมใส่เสื้อสีแดงและมักจะเตรียมงานก่อนวันแต่งงานจริง อีกประการก็ได้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเริ่มรับประเพณีและพิธีการแต่งงานของตะวันตกเข้ามาวิถีชีวิตของตนเอง

ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม การแต่งงานเชิงสื่อเกี่ยวกับคำแก้ว สามารถสะท้อนการแต่งงานแบบดั้งเดิมจีน มีรายละเอียดดังนี้

เมื่อคำแก้วเข้ามาบ้านเจ้าสาวเชิงสื่อเกี่ยวและทำพิธีแต่งงานกับเจ้าสาว จะมีฉากประเพณีจีนที่คำแก้วจะการวะแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อคนในครอบครัว เพราะคำแก้วเป็นภรรยาอายลำดับหลัง และในตอนเย็นมีการจัดงานเลี้ยง ญาติทุกคนเข้าร่วมงานเลี้ยงต้องสวมเสื้อสีแดง หลังกินข้าวเสร็จภรรยาจะเข้าห้องปรนนิบัติสามีให้มีความสุขสบาย

(มงกุฎดอกส้ม : งานแต่งงานเชิงสื่อเกี่ยวกับคำแก้ว)

จะเห็นว่า พิธีงานแต่งงานเชิงสื่อเกี่ยวกับคำแก้วยังคงดั้งเดิมแบบบรรพบุรุษจีน โดยเฉพาะภรรยาลำดับหลังต้องการวะภรรยาลำดับก่อน เป็นประเพณีพิธีที่คนจีนปฏิบัติ ซึ่งเป็นการแสดงความเคารพผู้ที่อยู่มาก่อน และแสดงถึงการอ่อนน้อมต่อคนในครอบครัว

สรุปได้ว่า ประเพณีแต่งงานของคนไทยเชื้อสายจีนมีการปฏิบัติสองแบบ แบบดั้งเดิมของจีนกับแบบใหม่ตามอิทธิพลของตะวันตก ถ้าเป็นแบบประเพณีจีน จะมีขั้นตอนของการทำพิธีมีการซ้อมพิธี คนร่วมงานจะสวมเสื้อผ้าสีแดงที่เป็นสิริมงคล มีงานเลี้ยง และการการวะผู้ใหญ่หรือถ้าแต่งเป็นภรรยาคนลำดับต่อมาก็ต้องทำพิธีการวะภรรยาคนก่อน นอกจากนี้ ภรรยาจะต้องปรนนิบัติสามีให้มีความสุขสบาย เพื่อจะได้รักตนมาก ๆ แตกต่างจากการทำพิธีตามแบบตะวันตก ทั้งการแต่งกายของบ่าวสาวผู้ร่วมในพิธีต่าง ๆ เป็นต้น

3.2.3.1.2 ประเพณีศพ

ประเพณีและพิธีกรรมงานศพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์มีปรากฏเฉพาะในเรื่องหงส์เหนือมังกร เป็นฉากงานศพของตี้ซำกับงานศพของตี้ซำ มีรายละเอียดดังนี้

ในการเข้าร่วมงานและการรับแขก คนไทยเชื้อสายจีนมีประเพณีดังนี้ ทุกคนที่เข้าร่วมงานศพใส่ชุดสีดำ และเวลาที่รับแขก ลูกหลานจะต้อนรับอยู่ข้างใน ส่วนพี่น้องของคนตายต้องไปรับแขกข้างนอก

ในด้านพิธีเคารพศพ คนไทยเชื้อสายจีนก็มีวิธีการเคารพศพที่เป็นเอกลักษณ์คือไหว้ศพสองครั้ง ครั้งแรกเป็นคนเดียวไหว้ วิธีไหว้คือจุดธูปกำหนึ่ง ยืมถือรูปและค่านับจากซ้ายและขวา 3 รอบ เสร็จแล้วเอาไปปักที่กระถางธูป และลูกหลานจะกราบเคารพขอขอบคุณคนที่มาไหว้ศพ ส่วนครั้งที่สองเป็นการเคารพเป็นพิธีการใหญ่ที่รวมทุกคนที่มานงาน ซึ่งในครั้งนี้อาจจัดแถวตามลำดับฐานะ เช่นในงานศพของตี้ซำก่อนจะเคารพศพตี้ซำต้องจัดแถว โดยให้เวคินอยู่ตรงกลาง เพราะเวคินมีฐานะสูงกว่าทุกคน เป็นหัวหน้าของเจ้าพ่อตี้ซำกับเจ้าพ่อป้าเสริฐ ต่อไปคือเต็งสื่อที่มีฐานะเท่าเทียมกับตี้ซำ ซึ่งได้อยู่ข้างขวาของเวคิน จัดแถวตามฐานะต่อไปจนเสร็จ หัวหน้าเวคินจุดธูปใหญ่ไหว้ค่านับ 3 รอบ เสร็จแล้วปักธูปที่กระถาง

ต่อไปคนที่ยืนอยู่สองข้างของเวคินคือตั้งล่อกับเสียวหลักก็จะเคารพศพ 3 รอบไหว้
พร้อมกัน การไหว้ตามฐานะของผู้เข้าร่วมงานเช่นนี้จะดำเนินต่อไปจนพิธีกรรม
เคารพศพเสร็จ แล้วก็จะได้ไปกินขนม ซุป และพักผ่อนโดยสนทนากัน

(หงส์เหนื่อมังกร : ตอนจัดงานศพของตีซากับตีซุง)

จากฉากนี้สะท้อนให้เห็นประเพณีและพิธีกรรมงานศพของคนไทยเชื้อสายจีนที่มี
รายละเอียดของการทำพิธีกรรมงานศพและการเข้าร่วมงานโดยใส่เสื้อสีดำที่แสดงถึงความโศกเศร้า
รวมทั้งขั้นตอนพิธีการศพคนตาย เพื่อให้เกียรติคนตายตามลำดับตำแหน่งและฐานะของผู้เข้าร่วม
งานศพ

3.2.3.1.3 ประเพณีวันเกิด

เมื่อคนจีนอพยพมาเมืองไทย ก็รับเอาประเพณีและพิธีกรรมมาใช้ปฏิบัติด้วย ซึ่งตอนแรก
แตกต่างกันกับคนไทย เมื่อคนจีนมีลูกหลานที่เรียกว่าคนไทยเชื้อสายจีนได้อยู่เมืองไทยนาน ๆ ก็
เอาประเพณีพิธีกรรมของคนไทยเข้ามาด้วย ทำให้ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวกับการเกิดของคนไทย
เชื้อสายจีนได้เปลี่ยนแปลง ดังที่ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม ฉากวันเกิดเซงลือเกียงมีการทำบุญในตอนเช้า
นำอาหาร ขนม ผลไม้ ดอกไม้ไปใส่บาตร ซึ่งเป็นประเพณีที่ได้อิทธิพลจากประเพณีไทย
มีรายละเอียดดังนี้

คำแก้ว “แก้วต้องทำอะไรหรืออาอ้อม”

อาอ้อม “ก็ตื่นเช้า ๆ อาคุณนายก็ควรใส่บาตรให้เจ้าสัวค่ะ”

ในฉากวันเกิดเจ้าสัวเซงลือเกียง ตอนเช้าที่บ้านของเซงลือเกียงทุกสถานที่
ก็จะประดับตกแต่งสีแดง ภรรยาทุกคนช่วยกันใส่บาตรพระ เม่งฮวยเอาโถข้าวให้
เซงลือเกียงตัก เยนหลิงส่งขนมให้เซงลือเกียงใส่ในบาตร เหม่แก้วช่วยถือผลไม้ให้
เซงลือเกียง คำแก้วช่วยถือดอกไม้ เมื่อใส่บาตรเสร็จแล้ว มีการจุดประทัดเซดสิงโต
เจ้าสัวจะให้อั้งเป่าแก่คนเล่นสิงโต เสร็จแล้วแขกที่มาในงานทุกคนให้ของขวัญและ
อวยพร

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่วันเกิดของเซงลือเกียง)

จะเห็นว่า ครอบครัวเจ้าสัวเซงลือเกียงยังคงรักษาประเพณีและพิธีกรรมในวันคล้ายวันเกิด
ตามบรรพบุรุษจีน ที่แตกต่างกันคือคนไทยเชื้อสายจีนสมัยก่อนไม่ทำบุญใส่บาตรในวันเกิด
อีกประการหนึ่งก็แสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนรับวัฒนธรรมของคนไทยมาปรับใช้ในประเพณี
และวัฒนธรรมของตน

ในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่ห์นางจิว ฉากงานเลี้ยงฉลองวันเกิดของยายมาลัย ทุกคนที่มาใน
งานสวมใส่เสื้อสีแดงและมีการแสดงแบบจีน เช่น แสดงจิว มีการแสดงแบบตะวันตก เช่น
การร้องเพลงตะวันตก เป็นต้น ในฉากนี้สามารถเห็นบรรยากาศของการฉลองวันเกิดของผู้หญิง
คนไทยเชื้อสายจีนได้รับอิทธิพลจะตะวันตกและไทย มีรายละเอียดดังนี้

ในฉากนี้คนในครอบครัวของยายมาลัยทุกคนแต่งตัวสีแดง เมื่อแขกเดินทางมาถึง วลีลูกสาวคนโตก็ช่วยรับของขวัญและรับคำอวยพร เสร็จแล้วแขกสามารถเข้างานหาโต๊ะนั่งได้

ในงานเลี้ยงจัดการแสดง มีการเชิญนักร้องตะวันตกมาร้องเพลง การเต้นรำแบบตะวันตก และมีการเชิญคณะเหลี่ยนฮัวมาแสดงงิ้ว แต่ยายมาลัยไม่ชอบการร้องเพลงกับการเต้นรำแบบตะวันตก แต่ชอบการแสดงงิ้ว

(เสน่ห์นางงิ้ว : ตอนที่วันเกิดงานเลี้ยงของยายมาลัย)

จะเห็นว่า ประเพณีและพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนได้อิทธิพลจากประเทศตะวันตก โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีนที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งลูกหลานได้ไปศึกษาต่างประเทศ ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมคนไทยเชื้อสายจีนเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับงานเลี้ยงวันเกิดยายมาลัยมีการแสดงของตะวันตกด้วย แต่ยายมาลัยเป็นผู้สูงอายุและเป็นคนจีนรุ่นเก่า จึงมีความนิยมและชื่นชอบวัฒนธรรมการแสดงงิ้ว ซึ่งแตกต่างกับลูกหลานที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวที่คุ้นเคยและนิยมการแสดงของตะวันตก

สรุปว่า ประเพณีและพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีน คนรุ่นเก่ายังรักษาตามแบบดั้งเดิมที่ทำกันตามประเพณีและพิธีกรรมของบรรพบุรุษจีน แต่คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่เมื่อได้ไปเรียนที่ต่างประเทศ ก็รับประเพณีและพิธีกรรมของต่างประเทศเข้ามาด้วย ทำให้ประเพณีและพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนเปลี่ยนแปลงไปจากบรรพบุรุษจีน

3.2.3.2 ประเพณีในเทศกาลต่าง ๆ

คนไทยเชื้อสายจีนมีประเพณีในเทศกาลต่าง ๆ เช่น ตรุษจีน เทศกาลไหว้บ๊ะจ่าง เซ็งเม้ง หยวนเซียว เป็นต้น ในละครโทรทัศน์มีภาพที่นำเสนอประเพณีในเทศกาลต่าง ๆ ของจีน มีดังนี้

3.2.3.2.1 ประเพณีในเทศกาลวันตรุษจีน

วันตรุษจีนเป็นวันปีใหม่ของคนจีน ในวันนี้มีประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อฉลองวันตรุษจีน ดังที่ ในเรื่องหงส์เหนือมังกร ฉากที่อาหลิวอยากเรียนที่ต่างจังหวัด แต่ตี้ซุงไม่อนุญาต ทำให้อาหลิวเสียใจ ตี้ซุงก็เข้าใจจึงอนุญาตให้ไปเที่ยวงานวันตรุษจีนแถวบ้านตี้ซา ซึ่งมีการจัดงานฉลองวันขึ้นปีใหม่ของจีน มีรายละเอียดดังนี้

เมื่ออาหลิวไปถึงแถวบ้านตี้ซาก็จะเห็นได้ว่า ทุกคนใส่เสื้อสีแดงและมีโคมไฟสีแดงประดับตกแต่งตลาดด้วย มีคนมาเซียมังกรและยั่วล้อแป๊ะยิ้ม โดยมีเสียงจุดประทัดดังไปทั่วงาน

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่อาหลิวไปงานฉลองวันตรุษจีนแถวบ้านตี้ซา)

จะเห็นว่า ในงานฉลองวันตรุษจีน คนไทยเชื้อสายจีนยังคงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมของบรรพบุรุษจีน ดังเช่นในวันตรุษจีนมีการเที่ยวเตร่ การเซิม้งกรและการเล่นกับแป๊ะขี้ม การจุดประทัด เป็นต้น

3.2.3.2.2 ประเพณีในเทศกาลการไหว้บ๊ะจ่าง

การไหว้บ๊ะจ่างเป็นเทศกาลหนึ่งของคนไทยเชื้อสายจีนในสมัยก่อนเพื่อรำลึกถึงชวีหยวนที่เป็นนักกวีผู้รักชาติในสมัยจ้านกั๋ว ต่อมาเปลี่ยนแนวคิดมาเป็นเทศกาลรำลึกถึงบรรพบุรุษที่เคยทำประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง จนถึงปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นการรำลึกถึงผีบรรพบุรุษของแต่ละครอบครัว ในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร แสดงภาพสะท้อนให้เห็นประเพณีในเทศกาลการไหว้บ๊ะจ่าง ดังนี้

ฉากในวันไหว้บ๊ะจ่าง คนในบ้านของเซงสื่อเกียงทำงานกันยุ่งมาก คนใช้ทุกคนทำกับข้าว เมื่อทำเสร็จแล้วอาอึ้งจะพาคนใช้นำกับข้าวเนื้อไก่ เนื้อเป็ด ปลา เป็นต้น ไปไหว้เจ้าที่เจ้าทางกับผีบรรพบุรุษ

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่วันไหว้บ๊ะจ่าง)

จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนรักษาประเพณีวัฒนธรรมวันไหว้บ๊ะจ่างได้ดี ดังเช่นครอบครัวของเซงสื่อเกียงทำพิธีเหมือนที่บรรพบุรุษคนจีนปฏิบัติกันในเทศกาลวันไหว้บ๊ะจ่าง

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนที่อยู่เมืองไทย หรือว่าเคยไปเรียนที่ต่างประเทศ มีการปฏิบัติตามบรรพบุรุษและทำตามอย่างประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ของต่างประเทศ ทำให้ประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีนมีการอนุรักษ์รักษาไว้และมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

3.3 ค่านิยมและคุณธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน

คนไทยเชื้อสายจีนมีการยอมรับสิ่งต่าง ๆ และนำมาประพฤติกปฏิบัติ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สะท้อนความเป็นตัวตนของคนไทยเชื้อสายจีนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 ค่านิยมด้านอำนาจและเงินทอง

คนจีนตั้งแต่สมัยก่อนถึงปัจจุบันยอมรับและมีค่านิยมเรื่องอำนาจและเงินทอง ในสมัยสังคมนักคิด คนจีนจำนวนมากมีความทะเยอทะยานสูง ดังเช่นการแข่งขันกันไปสอบเป็นข้าราชการ เพราะมีค่านิยมว่า ถ้าเป็นข้าราชการก็จะมีอำนาจสามารถรับเงินทองได้โตะ จะได้ร่ำรวยได้ง่าย ดังที่สมัยก่อนมีสุภาษิตจีนกล่าวว่า การเป็นข้าราชการสามปีได้รวยสามชาติ (一年清知府，三年雪花银)

ส่วนเงินทองคนจีนมีสุภายิตกล่าวว่ “ถ้ามีอำนาจ มีเงินทองก็สามารถจ้างผีไม่แพง” (有钱能使鬼推磨) ซึ่งในละครโทรทัศน์ที่สะท้อนถึงค่านิยมในด้านอำนาจและเงินทองหลายฉาก มีรายละเอียดดังนี้

ในด้านอำนาจ ตี๋ซุงที่เป็นเจ้าพ่ออันดับที่หนึ่งของกลุ่มนักเลง ไม่ต้องการให้อำนาจถูกแบ่งแยกให้ตี๋ซาซึ่งเป็นเจ้าพ่อที่สองของกลุ่มนักเลง ตี๋ซุงจึงฆ่าตี๋ซาทั้งที่เป็นน้องแท้ ๆ เพื่อรวมอำนาจไว้เป็นของตัวเอง

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตี๋ซุงฆ่าตี๋ซา)

จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนนิยมและต้องการมีอำนาจ เพื่อแสวงอำนาจหรือไม่ให้อำนาจแตกแยก เป็นพี่น้องกันแท้ ๆ ก็สามารถฆ่ากันได้

ด้านค่านิยมเงินทอง เช่น การใช้เงินจ้างฆาตกรในละครโทรทัศน์เรื่อง หงส์เหนือมังกร แสดงว่า เงินมีอำนาจทำให้ได้ทุกสิ่งทุกอย่างตามต้องการ

อีกฉากหนึ่งที่เสียใจจ้างคนฆ่าตี๋เล็กซึ่งเป็นลูกแท้ของเต็งลื้อ เต็งลื้อกับอาหิวจึงอยากจะทำแก้แค้น แต่หัวหน้ากลุ่มนักเลงเอเซียแควงชูคุ้มครองเอเซียไฮ้ เต็งลื้อจึงกลัวและไม่กล้าไปแก้แค้น เอเซียไฮ้และยังเตือนอาหิวว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นธุรกิจอย่าไปแก้แค้นอีกด้วย มีรายละเอียดดังนี้

“ตี๋เล็กตายไปแล้ว แต่อัวกับลื้อยังมีชีวิตอยู่ ยังจะต้องกินยังจะต้องคืน รนลื้อแค้นอัวรู้ ทำไมอัวจะไม่แค้น ไหนแม้ว่าอัวเป็นถึง...อาแป๊ะของมัน เห็นมันมาตั้งแต่เล็ก ตอนนี้เราจะต้องรอบคอบให้มากเกิน ไปอีกนะและลื้อจำไว้ ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นธุรกิจ”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่อาหิวต้องการแก้แค้นที่ตี๋เล็กถูกฆ่าตาย)

จากคำพูดของเต็งลื้อจะเห็นว่า เขาต้องการเงินทอง เงินทองทำได้ทุกสิ่งทุกอย่าง แม้ว่าลูกของเขาตายแล้วเขาก็ไม่สนใจ ซึ่งละครโทรทัศน์ในฉากนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีนบางคนนับถือค่านิยมอำนาจและเงินทอง มีความคิดว่าอำนาจและเงินทองเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิต จึงไม่ใส่ใจสิ่งอื่น ๆ และจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้อำนาจและเงินทอง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัว ความต้องการอำนาจเงินทอง แม้แต่จะละทิ้งลูกภรรยา ฆ่าฟันญาติพี่น้องก็ตาม ก็สามารถทำเพื่อแลกเงินทองหรืออำนาจได้

ในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่หานางจิว ก็สะท้อนการมีค่านิยมในด้านอำนาจและเงินทองเหมือนกัน คือน้องสาวลีซิวต้องลาออกจากบริษัทในตำแหน่งผู้จัดการเพื่อตนเองจะได้ส่งคนอื่นได้ทุกอย่าง และสามารถใช้จ่ายเงินได้เต็มที่โดยไม่ต้องระมัดระวังหรือต้องขออนุญาตใคร นอกจากนี้คนอื่นจะได้นับถือตนเอง เพื่อให้ได้ตำแหน่งและเงินทอง วลีได้ใช้คำพูดทำร้ายพี่สาวและหลานชายอยู่เสมอ

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนมีค่านิยมที่จะต้องมีตำแหน่งดี ๆ และมีอำนาจเงินทองมาก บางครั้งเพื่อให้ได้ตำแหน่งเงินทอง ก็ยอมเสียสละชีวิตของญาติหรือว่าทำร้ายญาติตนเอง ดังเช่น เต็งลื้อ แม้ว่าลูกถูกฆ่าก็ไม่เสียใจและยังพูดได้ว่า จะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อธุรกิจ แสดงให้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนบางคนก็จะใช้ทุกวิถีทางแสวงหาอำนาจและเงินทอง

3.3.2 คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์

คนไทยเชื้อสายจีนมีค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ พ่อแม่จะสั่งสอนตั้งแต่เป็นเด็กให้ซื่อสัตย์ และจะยึดถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ถ้าซื่อสัตย์กับคนอื่นก็จะได้รับการยอมรับให้เป็นเพื่อนของเขา หากมีเพื่อนมากก็จะมีคนมาช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ คนไทยเชื้อสายจีนจึงมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน ดังเช่นในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร เมื่อจางเหาให้เก้าไปทำร้าย เสี่ยวไฮ้ แต่ถูกเสี่ยวไฮ้จับตัวได้ ลูกน้องของเสี่ยวไฮ้รวมล้อมเพื่อบังคับให้สารภาพว่าใครสั่งให้มาทำร้าย เสี่ยวไฮ้ มีรายละเอียดดังนี้

เสี่ยวไฮ้ “มันยังไม่ยอมพูด”

ลูกน้องของเสี่ยวไฮ้ “ยังครับเสี่ยว”

เสี่ยวไฮ้ “เอ่หนุ่ม อ้วจ๋าหน้าลื้อได้แล้ว ลื้อเป็นคนของตี้เล็กไชหรือเปล่าเฮ้”

เก้า “เปล่า”

บิกชาย “ถ้าอย่างนั้นใครใช้ลื้อมา”

เก้า “คุณหนูหลิว”

บิกชาย “เฮ้ ลื้ออย่าพูดอะไรทำให้ชู้ชัวตายเนี่ย” (ชู้ชัวเป็นคำภาษาจีนแต้จิ๋ว แปลว่าไม่น่าเชื่อถือ)

เก้า “คนใกล้ตายเหมือนอ้ว ไม่กล้าพูดโกหก”

เสี่ยวไฮ้ “เสี่ยวบิกชาย เรื่องนี้จะว่าอย่างไร ลื้อต้องจัดการให้อ้วนะ”

บิกชาย “เสี่ยว อ้วว่ามันโกหก อย่าเชื่อมั่นสิ ต้องมีใครจ้างมาเล่นละครตบตาเรา”

เสี่ยวไฮ้ “เล่นละครหรือ ลื้อทำอย่างนี้เรียกว่าเล่นละคร อย่างนี้ใกล้ตายเท่าไรวะ ลื้อบอกอย่างนี้ละ ลิบล่านอ้วก็ไม่เล่น...”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่จางเหาใช้เก้าอ้างคำสั่งอาหลิวไปฆ่าเสี่ยวไฮ้เพื่อให้เสี่ยวไฮ้ไปแก้แค้นอาหลิว)

จากฉากนี้จะเห็นว่า อาเก้าเป็นคนที่มิซื่อสัตย์ต่อเพื่อน แม้ว่าถูกรุมล้อมเกือบตาย ก็ไม่บอกรว่าเป็นจางเหาสั่งให้เขามาฆ่าเสี่ยวไฮ้ และพูดโกหกว่าอาหลิวสั่งให้เขามาฆ่าเสี่ยวไฮ้ เพื่อให้เสี่ยวไฮ้กับคุณหนูหลิวเกิดความแค้นและฆ่ากัน อาเก้าจึงเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน เป็นค่านิยมที่ปลูกฝังจนกลายเป็นประเพณีต่อเพื่อน เป็นตัวอย่างที่ดีของการมีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน

สรุปว่า คนไทยเชื้อสายจีนยกย่องคุณธรรมความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน แม้ว่าจะยอมเสียสละชีวิต คนไทยเชื้อสายจีนมีเพื่อนมากมายที่ไม่ทิ้งกันก็เพราะเพื่อน ๆ กับตนเองมีความซื่อสัตย์

3.3.3 คุณธรรมด้านความกตัญญู

ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่คนไทยเชื้อสายจีนยึดถือและประพฤติกันอย่างเคร่งครัด จากละครโทรทัศน์จะให้เห็นภาพสะท้อนของคุณธรรมดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องหงส์เหนือมังกร เป็นภาพที่อาหลิวช่วยตีซึ่งคิดการเดินของตัวหมากรุกในเวลาเล่นหมากรุกจีน ในขณะที่กินข้าวด้วยกันกับพ่อตีซึ่ง และต่อมาได้ไปหาแม่ ปรีกษาเรื่องการเปลี่ยนโรงเรียน

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่อาหลิวอยากเปลี่ยนโรงเรียน)

เรื่องราวในฉากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความกตัญญูไม่ใช่ต้องตอบแทนด้วยการให้เงินหรือให้สิ่งของ แต่ยังมีอีกหลายวิธีที่แสดงออกว่าเป็นความกตัญญูคือการพูดคุยกับพ่อแม่ ประพฤติหรือทำตัวให้พ่อแม่สบายใจและไม่ต้องห่วงใย

ในเรื่องเสน่ห์นางจิว ตอนที่บัวช่วยพ่อเลี้ยงดูแลลูกน้องของเจียง อีกฉากหนึ่งคือชยติพาอามาไปคูจิว และวิสัยดูแลยายมาลัย และฉากที่ธานีดูแลแม่ในโรงพยาบาล เป็นต้น

(เสน่ห์นางจิว : ตอนที่ชยติกับยายมาลัยคูจิว/บัวช่วยพ่อดูแลลูกน้อง/ตอนที่ธานีพาแม่ไปโรงพยาบาล)

จากเรื่องเสน่ห์นางจิว ตัวละครแสดงออกอย่างชัดเจนคือความกตัญญู ในครอบครัวของบัว ในครอบครัวของชยติและครอบครัวของธานีทุกครอบครัวมีลูกที่กตัญญูต่อพ่อแม่ ความกตัญญูจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

สรุปว่า ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่คนไทยเชื้อสายจีนยกย่องมาก ในละครโทรทัศน์ได้สะท้อนให้เห็นว่า ทุกครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนลูกทุกคนมีความกตัญญู และให้เข้าใจด้วยความกตัญญูบางทีไม่ใช่แค่ให้เงินสิ่งของเท่านั้น บางทีก็คือการคุยกันกับพ่อแม่ ให้พ่อแม่ดีใจทำเรื่องที่ยากทำ และให้เกียรติต่อพ่อแม่ เป็นต้น

3.4 การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่นำเสนอในละครโทรทัศน์มีสองด้านคือ วิถีชีวิตกับวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 วิธีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากวิธีชีวิตของบรรพบุรุษ

วิธีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากบรรพบุรุษคือ การสร้างครอบครัวจากครอบครัวขนาดใหญ่มีภรรยาหลาย ๆ คนและมีครอบครัวของลูกหลานอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวขยาย มีการเปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวตามแบบของครอบครัวคนไทย มีรายละเอียดดังนี้

ครอบครัวของตี่ซุงกับตี่ซา ซึ่งเป็นพี่น้องกัน ละคร โทรทศน์นำเสนอภาพว่าตี่ซุงกับตี่ซาแยกกันอยู่คนละบ้านเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ไม่ได้อยู่ร่วมกัน เป็นครอบครัวใหญ่ตามบรรพบุรุษ แต่เมื่อครอบครัวฝ่ายหนึ่งมีปัญหาอุปสรรคครอบครัวอีกฝ่ายหนึ่งก็จะช่วยเหลือ

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่แนะนำครอบครัวตัวละครแต่ละคน)

จะเห็นว่า การสร้างครอบครัวของตี่ซุงกับตี่ซาแตกต่างกับบรรพบุรุษที่สร้างครอบครัวใหญ่ กลายเป็นครอบครัวที่พี่น้องแต่ละคนที่แต่งงานหรือ ไม่ก็แยกกันอยู่ แต่ลูกคนโตหรือเป็นพี่ชายต้องดูแลครอบครัวของญาติพี่น้องที่สืบสายโลหิต ดังนั้นการดำเนินชีวิตของตัวละครพี่น้องในเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นลักษณะครอบครัวของคนไทยเชื้อสายจีนจากครอบครัวใหญ่เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวที่เหมือนคนไทย

นอกจากนี้ละคร โทรทศน์ยังสะท้อนภาพวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากบรรพบุรุษในด้านอาชีพและตำแหน่งในสังคม บรรพบุรุษที่คนไทยเชื้อสายจีนในครั้งแรกที่มาเมืองไทยมีอาชีพส่วนใหญ่เป็นกสิหรือใช้แรงงาน แต่บรรพบุรุษมีความอดทน ขยัน ทำให้สร้างฐานะร่ำรวยสูงขึ้นเปลี่ยนเป็นนักธุรกิจ ดังที่นำเสนอในละคร โทรทศน์หงส์เหนือมังกร มีรายละเอียดดังนี้

ตี่ซานี้ก็ถึงสมัยที่เขากับตี่ซุงยังวัยรุ่น ความยากจนทำให้ต้องกลายเป็นนักเลงต่อสู้กับคนอื่น เพื่อแสวงหาตำแหน่ง ตี่ซุงเกือบถูกฆ่า แต่ในที่สุดตี่ซุงก็ต่อสู้เอาชนะได้และเปลี่ยนฐานะเป็นเจ้าพ่อและนักธุรกิจ

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตี่ซุงกลับบ้านและนึกถึงชีวิตในอดีต)

จะเห็นว่า ชีวิตในตอนแรกตี่ซุงกับตี่ซามีฐานะต่ำและยากจน แต่ภายหลังสองคนได้ต่อสู้และแย่งชิงการมีอำนาจในกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน จนมีตำแหน่งเป็นผู้นำและมีฐานะร่ำรวยโดยเปลี่ยนวิถีชีวิตเป็นนักธุรกิจ

สรุปว่า วิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนเปลี่ยนแปลงจากบรรพบุรุษ ในด้านครอบครัวและฐานะตำแหน่ง บรรพบุรุษได้สร้างครอบครัวใหญ่และทุกคนอยู่ด้วยกันเพื่อจะได้ช่วยเหลือกัน แต่เมื่อลูกหลานที่ได้อยู่ในประเทศไทยได้อิทธิพลจากคนไทยที่ทำให้ครอบครัวของคนจีนจากครอบครัวใหญ่เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยว แม้ว่าจะจะเป็นครอบครัวเดี่ยวก็ยังช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านฐานะตำแหน่งและการประกอบอาชีพ จะเห็นว่า บรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนทำอาชีพเป็นกสิและนักเลง ภายหลังได้ปรับตัวเปลี่ยนอาชีพเป็นนักธุรกิจ

3.4.2 วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงจากเดิม

คนไทยเชื้อสายจีนมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไปตามยุคสมัยและสภาพแวดล้อมที่เป็นสังคมไทย ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.4.2.1 การเปลี่ยนคติการสืบทอดตำแหน่ง

จากประวัติศาสตร์ของคนจีนจะเห็นว่ามีความเชื่อในด้านสืบทอดตำแหน่งคือการสืบทอดในตระกูล จากพ่อสู่ลูกผู้ชาย เพราะคนจีนเชื่อว่าผู้ชายมีฐานะสูงกว่าผู้หญิงและนิยมเอาผู้ชายเปรียบเป็นมังกรกับเอาผู้หญิงเปรียบเป็นหงส์ ซึ่งมังกรควรเหนือหงส์ อีกด้านหนึ่งคนจีนเชื่อว่าผู้หญิงไม่สามารถเป็นผู้นำได้ ผู้หญิงมีบทบาทเป็นลูก ภรรยา และแม่เท่านั้น แต่เมื่อไม่มีลูกชายสืบทอดตำแหน่งหัวหน้าก็เปลี่ยนแปลงมาสืบทอดโดยผู้หญิง

ในละครโทรทัศน์เรื่อง หงส์เหนือมังกร ได้สะท้อนถึงความเชื่อเรื่องการสืบทอดตำแหน่งเมื่อตี้เล็กมีลูกสืบสายโลหิตจึงมอบตำแหน่งให้แก่หลิว ตรงข้ามกับความเชื่อที่เป็นกฎเกณฑ์ตามวัฒนธรรมทำให้ได้เห็นการเปลี่ยนสถานภาพของผู้หญิงในฐานะเป็นผู้นำ มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าพ่อตี้ซ่งสืบทอดตำแหน่งมอบให้ลูกสาวหลิวไม่ใช่ให้ลูกชายตี้เล็ก เพราะว่าตี้เล็กไม่ใช่ลูกแท้ของเขา อนึ่งเขาเชื่อว่าหลิวเป็นผู้หญิงเป็นหงส์พิเศษที่เหนือมังกรได้ ดังเช่นในฉากที่ตี้เล็กเมมาเหล้ากลับมาเอาภาพของตี้ซ่งและได้ระบายความผิดหวังกับตี้ซ่งดังนี้

ตี้เล็ก “ทำไมไม่ใช่อ้าว ป้าคุณอ้าวตั้งแต่เล็กถึงโต ไม่รักอ้าว”

ตี้ซ่ง “ไม่มีพ่อคนไหนไม่รักลูกของมัน โดยเฉพาะลูกผู้ชาย แต่เมื่อลูกของมังกรมันไม่ใช่มังกรก็ไม่มีสิทธิ์จะดูแลหัวมังกรได้”

ตี้เล็ก “ถ้าอ้าวไม่ใช่แล้วเงินะ เป็นมังกรชี้”

ตี้ซ่ง “อาหลิวเป็นหงส์ อาหลิวอยู่เหนือมังกรมากกว่ามันขึ้นไปอีก”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตี้เล็กเมมาเหล้ากลับบ้านเอารูปพ่อถามทำไมไม่ยกตำแหน่งให้เขา)

จากเรื่องนี้ทำให้รู้ว่า ความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกรยังคงรักษาวัฒนธรรมได้ดีไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่คนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกรทำให้เรารู้จักว่า เมื่อสถานะเปลี่ยนแปลง ครอบครัวที่ไม่มีลูกชาย ก็ยอมรับให้ผู้หญิงเป็นผู้นำได้ เป็นบทบาทที่ตรงกับชื่อเรื่องคือ บทบาทของผู้หญิงไม่ใช่เป็นลูก ภรรยา และแม่เท่านั้น ผู้หญิงยังมีคุณค่าบทบาทยิ่งใหญ่กว่าผู้ชายและให้รู้ว่าผู้หญิงควรมีฐานะเท่าเทียมกับผู้ชาย และเหนือผู้ชายได้ ซึ่งตรงกับชื่อของละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร

ในการสืบทอดตำแหน่งสามารถจากละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกรกับเรื่อง เสน่ห์นางจิวที่แสดงออกอย่างชัดเจน มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าพ่อสืบทอดตำแหน่งให้อาหลิวไม่ให้ตีเล็ก ครอบครัวยายมาลัยให้ลูกสาวมาดูแลบริษัท เป็นต้น

(หงส์เหนือมังกรกับเสน่หานางจิว : ฉากที่สืบทอดตำแหน่ง)

จากเรื่องราวนี้จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเปลี่ยนแปลงความเชื่อในการสืบทอดตำแหน่ง ลูกผู้ชายไม่ใช่เป็นคนเดียวที่สามารถสืบทอดตำแหน่ง ถ้าลูกผู้ชายไม่มีความสามารถหรือว่าครอบครัวไม่มีผู้ชาย คนไทยเชื้อสายจีนก็จะยอมให้ลูกสาวออกมาสืบทอดตำแหน่ง ซึ่งต่างกับความคิดของบรรพบุรุษที่ต้องการให้ลูกผู้ชายเท่านั้นเป็นคนเดียวที่สืบทอดตำแหน่งได้

3.4.2.2 การแต่งงานแบบตะวันตก

ในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่หานางจิวกับมงกุฎดอกส้ม ได้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงประเพณีและพิธีกรรมงานแต่งงานของคนไทยเชื้อสายจีน มีรายละเอียดดังนี้

ฉากการแต่งงานในละครโทรทัศน์เรื่องเสน่หานางจิวจะเห็นว่า ชยุดิกับยิ่งจันทร์ แต่งตัวสีขาว ตามคติความเชื่อสีขาวคนจีนถือว่าเป็นสีที่ไม่ใช้สิริมงคล แต่ในเรื่องมงกุฎดอกส้ม ได้สะท้อนให้เห็นว่า การแต่งงานคำแก้วกับเซ่งสี่เอียงที่บ่าวสาวใส่ชุดสีแดงและสิ่งของต่าง ๆ ในห้องคำแก้วก็ประดับตกแต่งเป็นสีแดง (เสน่หานางจิวกับมงกุฎดอกส้ม : ตอนที่มีการจัดงานแต่งงาน)

จะเห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดแตกต่างกับผู้สูงอายุ เพราะคนรุ่นต่อมา เช่นชยุดิได้ไปเรียนต่างประเทศ ได้อิทธิพลจากตะวันตก แต่เซ่งสี่เอียงเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งจะรักษาวัฒนธรรมจีนตามอย่างบรรพบุรุษทุกอย่างไว้เหมือนเดิม

3.4.2.3 การทำบุญวันเกิด

คนไทยเชื้อสายจีนรับความเชื่อของศาสนาพุทธจากวัฒนธรรมไทย ที่จะสั่งสอนให้ทำความดีหรือทำบุญเพื่อจะได้มีความสุข ในละครโทรทัศน์มงกุฎดอกส้ม มีการทำบุญตักบาตรที่วันเกิดของเซ่งสี่เอียง มีรายละเอียดดังนี้

คำแก้ว “แก้ว ต้องทำอะไรหรืออาอ้อม”

อาอ้อม “ก็ตื่นเช้า ๆ อาคุณนายก็ควรใส่บาตรให้เจ้าสัวค่ะ”

(มงกุฎดอกส้ม : ตอนที่วันเกิดเซ่งสี่เอียงและคำแก้วถามอาอ้อมตามประเพณีว่าเขาควรทำอะไร)

จะเห็นว่า ในวันเกิดของคนจีนจะไม่มีการทำบุญใส่บาตร แต่วัฒนธรรมของคนไทยที่นิยมจัดงานฉลองวันเกิดจะมีการทำบุญการใส่บาตร ซึ่งก็แสดงว่าคนไทยเชื้อสายจีนเกิดที่เมืองไทยได้อิทธิพลจากวัฒนธรรมเมืองไทย

3.4.2.4 การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน

จากการศึกษาละครโทรทัศน์ที่กำหนดไว้สามเรื่อง ผู้วิจัยได้สังเกตการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งเกิดขึ้นตามแนวคิดว่ามันุษย์เราอยู่ในสังคม ทุกสิ่งทุกอย่างมีอิทธิพลทำให้มนุษย์เปลี่ยนความคิดและค่านิยมได้ ดังเช่น

ในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร ตอนที่ตี้ซ่งฆ่าตี้ซา เวคินเป็นการตั้งสอนตี้ซ่ง ทำให้ตี้ซ่งนึกถึงว่า ชีวิตของเขาสิ่งสำคัญที่สุดคืออะไร ต้องการอะไร ตอนแรกตี้ซ่งก็นึกถึงการได้อำนาจและเงินทอง แต่ภายหลังเมื่อได้คิดทบทวนชีวิตของเขา จึงได้เข้าใจว่า ชีวิตของเขาสิ่งสำคัญที่สุดคือครอบครัว และต้องการให้ครอบครัวมีความสุขและปลอดภัย ไม่ใช่มีอำนาจมาก ๆ และมีเงินทองมากมาย ดังเช่นฉากที่เวคินถามตี้ซ่งว่า

เวคิน “คนเราจะเอาอะไรมากกว่านั้น ไหนมีเพื่อนดี งานดี ครอบครัวดี แค่นี้ก็พอ แล้ว จะเอาอะไรมากกว่านี้ละ อาซ่ง”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตี้ซ่งฆ่าตี้ซาเสร็จแล้วไปเจอเวคิน)

ตี้ซ่งไปเยี่ยมเวคินเสร็จแล้วไปชายหาดทะเล นึกทบทวนชีวิตของเขา ในที่สุดก็ได้คำตอบ และเปลี่ยนความคิดเดิม เขาหัวเราะและพูดว่า

ตี้ซ่ง “อ้าวรู้แล้วอ้าวต้องการอะไร อ้าวไม่ต้องการเป็นเจ้าพ่อ ฮาฮาฮา...”

อ้าวไม่ต้องการเป็นเจ้าพ่อ ฮาฮาฮา อ้าวไม่ต้องการเป็นเจ้าพ่อ...”

(หงส์เหนือมังกร : ตอนที่ตี้ซ่งพบกับเวคินเสร็จแล้วไปชายหาด และคิดว่าชีวิตเขาต้องการอะไร)

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปว่า สังคมข้อมมีอิทธิพลต่อคนไทยเชื้อสายจีน ทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดและค่านิยม ดังเช่นละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร สังคมได้ทำให้ตี้ซ่งเปลี่ยนความคิดค่านิยมในการดำรงชีวิต เขาได้เรียนรู้ว่าชีวิตของเขาไม่ต้องการมีอำนาจและการเป็นเจ้าพ่อ แต่สิ่งที่เขาต้องการคือ การทำให้ครอบครัวปลอดภัย มีความสุข ดังนั้นค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์เรื่องหงส์เหนือมังกร ได้สื่อความหมายอย่างชัดเจนและทำให้เข้าใจได้ว่าค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามอิทธิพลของความรู้ ประสบการณ์ และกาลเวลา

สรุปว่า ในละครโทรทัศน์สะท้อนให้เห็นว่า วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนได้เปลี่ยนแปลงจากบรรพบุรุษ โดยเฉพาะคนรุ่นหลังที่เกิดในเมืองไทย ได้ไปเรียนต่างประเทศ และรับวัฒนธรรมตะวันตก วัฒนธรรมไทยมาผสมผสานเข้าร่วมกับวัฒนธรรมของตน